

LETO XV.

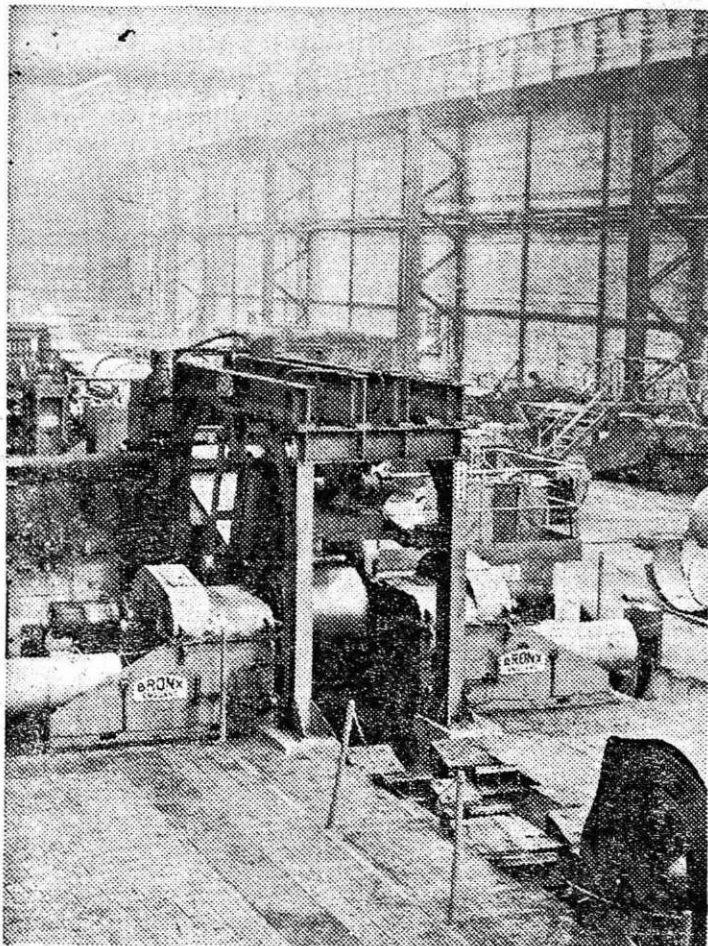
Številka 5

Jesenice, 2. februarja 1973

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železara«, združeno podjetje SLOVENSKE ŽELEZARNE Ljubljana — Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

Nove bronx škarje v valjarni Bela.

V januarju nekaj spodbudnih rezultatov

Pred zaključkom redakcije smo uspeli zbrati nekaj podatkov oziroma mnenj o doseženih proizvodnih rezultatih v mesecu januarju. Kljub redukciji električne energije, s čimer smo najmanj računali, so nekateri obrati celo presegli svoje planske obveznosti, seveda tisti, ki so bili pri redukciji manj prizadeti in ki so imeli možnost izpad nadoknaditi.

JEKLOVLEK je izpolnil svoj proizvodni načrt, načrt odprave in izvoza. ŽEBLJARNA je svoje mesečne planske obveznosti presegla tako v proizvodnji kakor v odpravi. Tudi sodelavci v HLADNI VALJARNI, ki so bili običajno prizadeti pri redukciji električne energije, so z delom v prostih sobotah nadoknadili zamujeno in dosegli mesečne planske obveznosti tako po obsegu proizvodnje, kakor tudi po odpravi, se uvršča tudi obrat ŽICARNA. Mesečne planske obveznosti so presegli tudi v VALJARNI ŽICE na Beli, kljub temu, da so bili tudi prizadeti pri redukciji električne energije. Svoj mesečni operativni načrt so dosegli in morda celo nekoliko presegli tudi sodelavci v MARTINARNI.

Sodelavci v VALJARNI 2400 kljub temu, da so delali eno prosto soboto in nedeljo svojih planskih obveznosti ne bodo izpolnili, ker so bili prav tako precej prizadeti pri redukciji električne energije in ker jim primanjkuje naročil. V kvalitetnem pogledu pa so kljub temu, da je le-ta dovolj zahtevna, svoje obveznosti uspešno opravili. Sodelavci v ELEKTRO JEKLARNI so bili pri redukciji električne energije najbolj prizadeti in so pod planom za 2500 ton, to je toliko kolikor je znašal izpad zaradi redukcije. V tem mesecu so sicer izgubili okrog 300 ton proizvodnje tudi zaradi loma zelo slabih poljskih elektrod, vendar pa so to nadoknadili.

O ostalih proizvodnih rezultatih doseženih v mesecu januarju, bomo podrobno poročali v naši prihodnji številki.

V predelovalnih obratih racionalizatorjem 2.008,25 din odškodnin

Komisija za racionalizacijo in novatorstvo pri svetu DE predelovalnih obratov, kjer je zaposlenih v žičarni, hladni valjarni, žebljarni, zavijalnici in obratu varilna žica preko 800 članov kolektiva, je imela v preteklih dveh letih pod predsedstvom dipl. inž. Dušana Prešerna že sedem sej. Na sejah so pozitivno ocenili pet v tem času v proizvodno uvedenih izboljševalnih predlogov. Na osnovi ocen, priporočil pristojnih in odgovornih vzdrževalnih in predelovalnih strokovnjakov ter knjigovodskih služb, je komisija priznala in izplačala 4.508,25 din odškodnin. Nekaj večvrednih tehničnih izboljšav iz predelovalnih obratov pa je komisija predložila s priporočili v dokončno oceno in nagraditev odboru za izume in racionalizacije pri DS Železarne.

Na letošnji prvi seji ali osmi v mandatni dobi, so člani komisije obravnavali dve izvedeni tehnični izboljšavi in sicer št. 1930, katero so pred leti izvirno izvedli Edo Kavčič, dipl. inž. Danijel Langus in Aleksander Dolinar na Vaughn žičarskih strojih in št. 2073, avtorjev Franca Terseglava, Joža Mačka in Alojza Ozebka iz elektrodnega oddelka.

Obe tehnični izboljšavi sta bili pozitivno ocenjeni, avtorjem pa sta bili izplačani ena renta v višini 908,25 din in odškodnina 1.100,00 din. Pri tem je zelo razveseljivo in spodbudno, da se lotevajo odstranjevanja in reševanja večjih nalog in problemov skupine avtorjev.

Avtorji izboljševalnega predloga št. 1930 dipl. inž. Danijel Langus, Sašo Dolinar in Edo Kavčič so že leta 1970 odlično, samoiniciativno izvedli novo uporabno konstrukcijo reostatov za krmljenje hitrosti vlečnih bobnov na novih ameriških Vaughn žičarskih strojih. Izboljšava je odlično uspela in pokazala dobre rezultate. Prve pozitivne ocene te tehnične izboljšave so bile iznešene že na 10. redni seji odbora za novatorstvo in racionalizacije. Avtorjem je bila priznana triletna renta. Že na 10. seji odbora leta 1970 je bila avtorjem izplačana prva renta v višini 908,25 din, dru-

ga renta je bila izplačana leta 1971, v enaki višini. Ker je obratovodstvo žičarne z dopisom z dne 14. decembra

1972, potrdilo, da predlog še vedno služi svojemu namenu, je bila na letošnji prvi seji komisije tem avtorjem priznana in odobrena še tretja, zadnja renta v višini 908,25 din.

Avtorjem izboljševalnega predloga št. 2073 Francu Terseglavu, Jožu Mačku in Alojzu Ozebku je bila za več dobro izvedenih izboljšav v obratu varilne žice priznana enkratna skupna odškodnina v višini 1.100,00 din, katero si avtorji delijo po udeležbi pri izvedbi izboljšave: Terseglav 40, Maček 30 in Ozebek 30 %.

Poraba jekla v svetu

Mednarodni institut za surovo železo in jeklo, je pred časom izdelal študijo o razvoju in porabi jekla v svetu za prihodnjih 15 let. Po tej študiji se mora poraba jekla, ki je v letu 1970 znašala 594 milijonov ton, do leta 1975 povečati na 751 ton, do leta 1980 na 939 milijonov ton in do leta 1985 na 1,1 milijardo ton. Udeležba Severne Amerike, ki je v obdobju od 1967 do 1969 znašala 26,9 %, se bo do leta 1985 zmanjšala na 18,5 %, udeležba Zahodne Evrope pa se bo v tem času zmanjšala od 24,7 % na 23,3 %.

Zahodnonemški IFO institut je prepričan, da so njegovi zaključki v eni izmed njihovih analiz o oskrbovanju z jeklom za leto 1975, ki napovedujejo zmanjšanje udeležbe držav skupnega trga na 28 % v odnosu na leto 1967, ko je udeležba znašala 34 %, točni. Institut meni, da bo Severna Amerika do leta 1975 najpomembnejši uvoznik jekla z udeležbo 33 % v svetovnem uvozu. Proizvodnja su-

rovega jekla v Združenih državah Amerike je v letošnjem letu zmanjšana. Danes le-ta predstavlja številke, ki so za 9 % manjše od leta 1971. Po izjavah vodilnih ameriških jeklarskih ekspertov se je v letu 1972 izvoz jekla iz ZDA povečal na okrog dva milijona ton, uvoz pa se je po dogovoru z Japonci nekoliko zmanjšal.

(Dr. M. Smirnov — PLASMAN IN TRŽIŠČE 5/72)

Huda nesreča v šamotarni

Služba za varstvo pri delu nam je med tednom posredovala o nesreči v šamotarni naslednjo informacijo:

Sodelavec strojnega vzdrževanja BERNARD BASTARDA je v ponedeljek 29. januarja na dopoldanski izmeni začel s popravilom na kotalnem mlinu pri ležaju. S sodelavcem nista zavarovala stroja pred vklopom nepoklicane osebe. Med njunim popravilom je prišel k stroju tehnološki delavec šamotarne, ki ni vedel, da je stroj v popravilu. Zato je stroj vključil, kar je bil neposreden vzrok hude poškodbe. Sodelavcu Bastardu je stroj zmečkal nogo visoko nad kolenom. Takoj so ga prepeljali v bolnico na Jesenice, kjer je na zdravljenju.

Fluktuacija v drugem polletju 1972

Primerjava z leti 1970 in 1971 ter I. polletjem 1972

Po obsegu čiste fluktuacije smo preteklo leto sicer zaključili ugodno, vendar relativno razmerja še vedno niso zadovoljiva. — V prvem polletju je fluktuiralo 405 delavcev (ali 7,2 % staleža) — V drugem polletju 318 (5,7 %) — V letu 1972 je bila torej čista fluktuacija 723 delavcev, kar predstavlja 12,9 % povprečnega letnega staleža. Ta pokazatelj je precej nižji od predhodnih dveh let, toda deloma je pogojen tudi z nekoliko nižjim sprejemom.

(Dalje na 6. strani)

ALI SMO DOSEGLI MAKSIMALNO MOBILIZACIJO KOMUNISTOV IN VSEH USTVARJALNIH SIL?

»Revolucionarni trenutek, v katerem smo, terja od nas maksimalno mobilizacijo vseh ustvarjalnih sil na razrednih pozicijah in izločitev vsega tistega, kar je krnilo idejno in politično akcijsko enotnost Zveze komunistov Slovenije.« Tako je začel svoj uvodni referat takratni sekretar centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije Andrej Marinc na devetindvajseti seji centralnega komiteja ZKS, ki je bila 4. novembra 1972 v Ljubljani. Temu je sledila množica sestankov, sej, konferenc, aktivov, ustanovljenih je bilo mnogo delovnih teles in podobnega, da bi zaključke te seje, ki so sloneli na platformi pisma tovariša Tita in izvršnega biroja predsedstva Zveze komunistov Jugoslavije, vnesli tudi v politiko občin, delovnih organizacij in sploh v politiko organizacij Zveze komunistov. To je formalna stran reakcije na zadovoljitev centralnega komiteja ZKS slovenskim komunistom in vsem ustvarjalnim silam na razrednih pozicijah. Drugo vprašanje pa je, kakšne so bile resnične posledice oziroma kakšne rezultate smo dosegli v pogledu vsebinsko revolucionarne preobrazbe in utrjevanja Zveze komunistov v občini, delovnih organizacijah in drugje. Povsem iluzorno bi bilo misliti, da je v treh mesecih mogoče opraviti vrsto nalog, kjer smo zastajali, kjer se je v revolucionarnem razvoju pojavljala stagnacija ali celo nazadovanje, kjer so bili že več časa prisotni pojavi liberalizma in oportunitizma ter se uveljavljale tehnokratske in druge protisamoupravne težnje v družbi. Vendar pa je to obdobje dovolj dolgo, da bi se morala zaostrena idejnopolitična usmeritev za našo večjo aktivnost in razredni kurz v družbenopolitičnem življenju bolje občutiti, kakor se v naši občini pa tudi v Železnici občuti. Kot posledica vsega tega bi morala biti prisotna mnogo večja aktivnost in razredna angažiranost vseh komunistov in vseh naprednih sil pri razreševanju mnogih nalog, ki jih sedanji politični trenutek nalaga na vseh področjih družbenega življenja in dela.

Žal niso redke pripombe in ugotovitve samih komunistov pa tudi drugih napredno usmerjenih posameznikov in skupin, ki po treh mesecih od seje CK ZKS in skoraj pol leta po pismu, da je vse to šlo mimo naše občine, mimo mnogih delovnih organizacij in mimo mnogih članov Zveze komunistov. Med njimi tudi niso redki, ki so po omenjenem dokumentu in seji pričakovali predvsem neke vrste lov na čarovnice in javno pranje perila, tako tistega, ki je pranja potreben, kakor nasploh vsega ali bolj nazorno rečeno, tako tistega, ki je umazan zaradi naših splošnih slabosti in napak, kakor tistega, ki so ga zaradi oportunitizma in liberalizma ter tehnokratskih manir umazali posamezniki. Medtem ko je za očistitve prvega potrebna le zaostrena idejnopolitična zaostritve in razredna usmerjenost ter povečana aktivnost vseh komunistov, bi bilo za drug primer resnično potrebno javno in odkrito soočenje z vsemi, ki so s svojim obnašanjem umazali

to perilo, če se izražamo v ljudskem jeziku. Pri tem ne smemo niti mimo dejstva, da posamezni komunisti pa tudi drugi napredni ljudje zgubljajo zaupanje in vero, da se bo v tem pogledu v občini bistveno kaj premaknilo.

Najbrž je takih primerov in pojavov v Sloveniji še več, zato so tudi razumljive izjave članov centralnega komiteja ZKS na različnih političnih aktivih, da bo potrebno 29. sejo CK ZKS ponoviti v vseh občinah. Seveda bo pri tem potrebna temeljita in konkretna kritična razprava v samem jeseniškem občinskem partijskem vodstvu, ki se ni dovolj soočilo z lastnimi napakami, ki ni dovolj zaostri idejnopolitične in razredne osnove vodstvenih kadrov in seveda preko njih tudi vseh komunistov v občini. Posledica tega je razumljivo tudi to, da idejnopolitične in razredne konflikte nemalokrat ocenjujemo kot konflikte med posamezniki ali posameznimi skupinami, ali kot konflikte za prestiž in podobno. Da posamezne kadrovske probleme rešujemo v nedogled, namesto da bi jih pospešeno rešili in s tem tudi utrđili idejnopolitične pozicije Zveze komunistov na teh področjih in podobno.

S takim pristopom k uresničevanju pisma predsednika Tita in izvršnega biroja predsedstva ZKJ in sklepov ter stališč 29. seje centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, bomo lahko tudi bolj konkretno pristopili k razreševanju osrednjih nalog, ki jih sedanji politični trenutek postavlja pred komunisti in delavski razred. S takim pristopom bomo lahko izvedli tudi idejnopolitično mobilizacijo vseh komunistov in delavskega razreda ter vseh ustvarjalnih sil. Dokler pa liberalizem in oportunitizem ne bo odstranjen iz samega občinskega vodstva Zveze komunistov in dokler v njem ne bo zaostrena idejnopolitična in razredna usmeritev, ne moremo pričakovati večjih premikov v vseh sferah družbenopolitičnega življenja v občini. Od kurza občinskega partijskega vodstva je odvisno kako bomo učinkoviti in dosledni pri uresničevanju ustavnih dopolnil, pri stabilizaciji gospodarstva in štednje na vseh področjih. Od tega je odvisno, kako bomo pristopili k razčiščenju odnosov in razmer, ki zavirajo delo in razvoj, kako bomo zaostri in pcenotili naše poglede na razne deformacije. Zaostren idejnopolitični kurz občinskega vodstva bo dal tudi razredno osnovo razvoju delavske kontrole, osnovo za bolj zavzeto in permanentno idejnopolitično usposabljanje komunistov in za usposabljanje delavskega razreda za samoupravljanje. S takim kurzom se morajo doseči tudi jasni pogledi in opredelitve o delu občinske skupščine in njenih organov, o delu SZDL, sindikatov, Zveze mladine in drugih organizacij.

Prav bi bilo, da se še enkrat soočimo s pismom predsednika Tita in izvršnega biroja predsedstva ZKJ ter gradivom 29. seje centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, pa bomo ob komunistično kritični in samokritični presoji lahko ugotovili, da smo še zelo malo naredili.

Razvoj sovjetske metalurgije

Povečanje zmogljivosti metalurških tovarn v obdobju novega petletnega načrta, bo predvsem ustvarjeno z vključevanjem visokomehaniziranih in avtomatiziranih proizvodnih naprav. To je bilo izrečeno na konferenci v Čeljabinsku, na kateri so obravnavali vprašanje razvoja črne metalurgije v naslednjih petih letih v SZ.

Sklenjeno je že, da bodo zgradili veliko peč s prostornino 5000 kubičnih metrov, konvertorske naprave z letno zmogljivostjo taljenja sedem do osem milijonov ton in valjarne z letno zmogljivostjo od štiri do šest milijonov ton.

Proizvodnja cevi z velikim premerom se bo povečala za 50 %. To je pogojeno tudi z razvojem ogromnih nahajališč nafte v zahodni Sibiriji, na severu evropskega dela SSSR in v centralni Aziji. Iz teh delov države bodo z naftovodi, ki so v izgradnji, dovajali gorivo v industrijske centre. Izboljšanje kvalitete je naloga, ki se postavlja pred proizvodnjo. Ena od teh smeri pomeni kontinuirano vlivanje jekla. S tem postopkom se bo proizvodnja do leta 1975 povečala za okrog 200 odstotkov. Podobno se bo povečala tudi proizvodnja jekla na osnovi sintetične žlindre, ki čisti jeklo škodljivih primesi.

Za pospeševanje proizvodnje jekla v SSSR uporabljajo novo razvojno smer. Beseda je namreč o talilniških napravah, ki se gradijo namesto zastarelih Siemens-Martinovih peči, pri čemer ogrožja ni potrebno rekonstruirati. Vsaka od instalacij, ki jih sedaj uporabljajo, stali več kakor 1.100.000 ton surovega jekla letno. Strokovnjaki delajo na projektu neke nove naprave, ki bo letno proizvedla več kakor dva milijona ton surovega jekla. Tako napravo, enako produktivno kakor en velik konvertor, so pričeli graditi leta 1972 v okviru metalurškega kompleksa Magnitogorsk. (Plasman in tržište 5/72)

Temeljna organizacija združenega dela in tehnične izboljšave

Z ustanavljanjem temeljnih organizacij združenega dela v Železnici, se začena tudi novo obdobje dela na področju tehničnih inovacij. To pa bo zahtevalo tudi ustrezne organizacije društva iznajditeljev in avtorjev tehničnih izboljšav. Po vsej verjetnosti bomo morali tudi v TOZD postaviti oziroma izvoliti samoupravni organ, ki bo v bodoče reševal in odločal o dejavnosti na področju tehničnih izboljšav in novatorij. Glede na to, da bo potrebno v teh samostojnih organizacijah združenega dela rrvnestveno gledati na boljše gospodarjenje, na zmanjšanje proizvodnih stroškov, na boljšo organizacijo dela, moramo poskrbeti tudi za to, da bo krog ljudi, ki bodo začeli tehnično razmišljati vedno večji.

Da bi to uspeli, moramo tudi našo organizacijo približati novim oblikam samoupravnih organov. Morda bi v začetku delovanja TOZD v okviru teh organizirali aktivne novatorje, ki bi imeli nalogo, da z raznimi oblikami dela pridobijo čim večje število neposrednih proizvajalcev k reševanju raznih pro-

blemov. Seveda moramo istočasno tudi v samoupravne organe voliti ljudi, ki so se že izkazali kot aktivni dejavniki na področju tehnične inovacije. Ustvariti moramo mnenje, da vsaka pa še tako majhna racionalizacija prinese delovni skupnosti korist. Pri tem bomo morali boljše upoštevati staro izročilo »Iz malega raste veliko«. Če avtorju tehnične izboljšave damo na osnovi izračunanih prihrankov samo 5 dinarjev, jih ostane organizaciji še vedno 95, če je bil prihranek samo 100 dinarjev. Seveda bomo pri tem morali preiti na čisto ekonomiko. Morali pa bomo iskati tudi novo obliko dela pri reševanju racionalizatorskih predlogov.

Danes je v navadi, da avtor sam ali s pomočjo drugih sodelavcev izvede svojo zamisel in šele potem, ko je le-ta že v uporabi, vloži predlog za racionalizacijo. To pa ni v skladu s organizacijskimi predpisi, zaradi tega je potem težko reševati pravilno odškodnino. Doseči moramo to, da bo avtor najprej predlagal svojo idejo odboru, ki bo v okviru TOZD reševal te probleme. Ko bo odbor po

razpravi s strokovnjaki iz posameznih področij to idejo osvojil, se pristopi k realizaciji. S takim načinom dela nam bodo tudi poznani stroški izvedbe, kar danes ne moremo trditi. Po realizaciji avtorjevega predloga pa bo potrebno voditi točno evidenco stroškov, da bomo po preteku enega leta lahko prikazali resnični prihranek in korist predloga. Če bomo napravili vse to, potem ne bo več zavisti, če bo avtor dobil tudi zato ustrezno odškodnino. Seveda pa v primeru, da odbor ne sprejme avtorjeve ideje, ima ta pravico, da svojo idejo ponudi drugi temeljni organizaciji združenega dela. Če pa je tehnična izboljšava takega pomena, da jo lahko koristi več temeljnih organizacij, je potrebno to tudi realizirati in ne sme v bodoče biti več to odvisno od samega avtorja, kar se je dosedaj dogajalo. Za realizacijo tehničnih racionalizacij ne more biti avtor odgovoren sam, ampak delovna organizacija.

Za pospeševanje dejavnosti tehničnih inovacij, bo po vsej verjetnosti moral tudi sindikat v TOZD dati svoj pri-

spevek, kajti tudi to je v njihovem programu dela. S skupnimi močmi bomo dosegli še boljše uspehe in že k precejšnemu številu avtorjev prispevali še nove. Posebno skrb bomo morali pri tem posvetiti mladim delavcem, da se bodo tudi ti vključili v naš krog.

Stane Torkar

V februarju občni zbori v TOZD

V petek, 26. januarja so se v Delavskem domu pri Jelenu zbrali predsedniki sindikalnih odborov in člani predsedstva tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata Železarne. Govorili so o pripravi za ustanovitev osnovnih organizacij sindikata v temeljnih organizacijah združenega dela. Na sestanku so sprejeli delovni program z zadolžitvami.

Vsi predsedniki sindikalnih odborov bodo do današnjega dne organizirali sestanke s sindikalnimi odbori in razpravljali o gradivu za organiziranje osnovnih organizacij sindikata v TOZD. Nadalje je rečeno, da morajo vsi nosilci nalog pri predsedstvu in predsedniki sindikalnih odborov iz posameznih temeljnih organizacij združenega dela, začeti s kadrovskimi pripravami.

Ustanovni občni zbori osnovnih organizacij sindikata bodo:

- TOZD — talilnice — v petek, 9. februarja v dvorani Delavskega doma pri Jelenu.

- TOZD — valjarne — v petek, 9. februarja ob 16. uri v Delavskem domu Albina in Julke Fibernik na Javorniku.

- TOZD — predelava — v petek, 16. februarja v spodnjih prostorih Kazine na Jesenicah.

- TOZD vzdrževanje, energija in transport v petek, 16. februarja v dvorani Delavskega doma pri Jelenu.

- TOZD — skupne službe v četrtek, 22. februarja, v spodnjih prostorih Kazine na Jesenicah.

ZASTOJI V LETU 1972

TALILNICE

Vzdrževalni zastoji se v letu 1972 gibljejo od 1 — 5 % koriščenega koledarskega časa. Najmanjši delež zastojev imata vsekakor oba plavža, ki ne presegata v povprečju 1972. leta 0,50 %. V juliju je bilo na plavžu I porast zastojev na 36,15 % in sicer zaradi močnega zahlajanja, zalitje šob, kolen in nastavkov. Vzdrževalni zastoji na plavžu I v povprečju 1972. leta znašajo 0,38 % in so za 0,22 % pod povprečjem iz leta 1971.

Vzdrževalni zastoji na plavžu II v povprečju 1972. leta znašajo 0,20 % in so za 0,28 % pod povprečjem iz leta 1971. Skupni zastoji na plavžu I in v povprečju 1972. leta znašajo 3,87 % in so za 1,65 % nad povprečjem iz leta 1971, na plavžu II znašajo 0,81 % in so za 0,09 % nad povprečjem iz leta 1971. Efektivni obratovni čas na plavžu I v povprečju 1972. leta znaša 96,13 % in je za 1,65 % pod letom 1971, na plavžu II znaša 99,18 % in je za 9,09 % nad povprečjem iz leta 1971.

Aglomeracija je imela v juliju 24,28 % vzdrževalnih zastojev (okvare na DL stroju), prav ta odstotek je dvignil nivo zastojev, sicer ne bi presegli normativ. V septembru je bilo na aglomeraciji 15,77 odst. vzdrževalnih zastojev, predvsem zaradi pogostih okvar na sitih 123, 170 in 171. Vzdrževalni zastoji na aglomeraciji v povprečju 1972. leta znašajo 11,18 % in presegajo za 1,18 % normativ. Za leto 1971 ni bilo evidence zastojev. Skupni zastoji v povprečju 1972. leta znašajo 21,62 odst., efektivni čas obratovanja pa 39,82 %.

Vzdrževalni zastoji v jeklarni na SM. pečeh znašajo 0,34 % predvsem zaradi okvar na vialgalnih strojih. Skupnih zastojev je bilo v povprečju 1972. leta 2,65 % (popravila dna peči, vroča popravila),

efektivni čas obratovanja pa znaša v povprečju 58,69 %. Za leto 1971 ni bilo evidence zastojev.

Solidno je bilo vzdrževanje na obeh električnih pečeh. Nekoliko odstopanja je bilo le na EP LECTROMELT (menjava glave 2. elektrode, 10 ur elektro okvara) in v juniju na EP ASEA (popravilo tokovodnika 1. elektrode, 21 ur 50 min in stik tokovodnika 3. elektrode 2 uri 5 min. vse elektro okvara). V januarju in februarju je bilo še občutno pomanjkanje električne energije na obeh EP, kar je povzročilo čez 10 % zastojev. V avgustu in septembru je na EP LECTROMELT porastel odstotek vzdrževalnih zastojev za 2,5 odst. nad normativom, zaradi popravila cilindra za vrtenje oboka (mehanska okvara). Tehnološki zastoji (menjava blokov, čakanje na vložek, lom elektrod) se gibljejo na obeh EP od 1 — 3 %, transportnih pa je okrog 1 %. Vzdrževalnih zastojev na EP ASEA je v povprečju 1972. leta 1,44 % ali za 1,56 % manj od leta 1971, na EP LECTROMELT pa v povprečju 1972. leta znašajo 2,50 % in so za 2,42 % pod povprečjem 1971. leta. Skupni zastoji na EP ASEA v povprečju 1972. leta znašajo 7,28 % in so za 3,42 odst. pod povprečjem 1971. leta, na EP LECTROMELT v povprečju 1972. leta znašajo 8,91 % in so za 6,59 % pod povprečjem 1971. leta. Efektivni čas obratovanja na EP ASEA v povprečju 1972. leta znaša 83,79 % in je za 0,53 % pod povprečjem 1971. leta, na EP LECTROMELT v povprečju 1972. leta znaša 84,46 % in je za 5,55 % nad povprečjem 1971. leta.

Vzdrževalni zastoji v talilnicah v povprečju 1972. leta znašajo 2,67 % in so za 0,46 odst. nad povprečjem 1971. leta. Skupni zastoji v talilnicah v povprečju 1972. leta znašajo

7,53 % in so za 0,23 % nad povprečjem 1971. leta. Efektivni čas obratovanja v povprečju 1972. leta znaša 77,42 % in je za 10,36 % pod povprečjem 1971. leta. Tu moramo upoštevati, da ni podatkov za aglomeracijo in SM peči za leto 1971, zato je tudi povprečje toliko višje.

VALJARNE

Na bluming valjarni je bil največji odstotek vzdrževalnih zastojev v mesecu juliju 14,73 %. Pogoste so mehanske okvare: popravilo cevi za hladilno vodo, popravilo cevi za hidravliko, zlom sklopka na valjih, pritrditev plošč na manipulatorju itd. Elektro okvare pa nastopajo zaradi menjave varovalk, popravila zavor na žerjavih, popravila relejev, menjava stikal itd. Pomanjkanje temperature se giblje v povprečju 1972. leta okrog 5 %, valjavski zastoji znašajo 3 % in tehnološki v povprečju 2 %. Vzdrževalni zastoji v povprečju 1972. leta znašajo 9,14 % in so za 0,04 odst. višji od povprečja 1971. leta. Skupni zastoji v povprečju 1972. leta znašajo 27,23 % in so za 1,07 % višji od povprečja 1971. leta. Efektivni čas obratovanja v povprečju 1972. leta znaša 67,87 % in je za 1,59 % nižji od povprečja 1971. leta.

V valjarni štekla vzdrževalni zastoji v povprečju 1972. leta znašajo 1,14 % in so za 0,57 odst. višji od povprečja 1971. leta. Skupni zastoji v povprečju 1972. leta znašajo 4,54 % in so za 0,76 % višji od 1971. leta. Efektivni čas obratovanja v povprečju 1972. leta znaša 23,73 % in je za 3,70 % nižji od povprečnega 1971. leta.

Valjarna žice je imela v marcu 18,98 % vzdrževalnih zastojev, v aprilu 23,68 % in v maju 12,20 %. Vzrok za tak visok odstotek vzdrževalnih zastojev je v okvari 520 kW (Nadaljevanje na 10. strani)

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu

DEŽURNA SLUŽBA	telefon	
	v pisarni	doma
SOBOTA, 3. februarja: Jože Košir, transport	451	84-022
NEDELJA, 4. februarja: dipl. inž. Martin Sketa, TPD	240	81-238
PONEDELJEK, 5. februarja: dipl. inž. Dušan Sikošek, energetika	302	81-130
TOREK, 6. februarja: dipl. inž. Drago Ravnik, elektro jekl.	433	81-411
SREDA, 7. februarja: Ciril Odlasek, valjarna Javornik	620	776
ČETRTEK, 8. februarja: dipl. inž. Božidar Bartelj, valjarna 2400	638	81-453
PETEK, 9. februarja: dipl. inž. Miloš Piščanec, SM jeklarna	411	81-402

Dežurna služba traja od datuma nastopa od 7. ure zjutraj do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite glavnega vratarja na telefon 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Rekreacijsko drsanje

Vse sodelavce, ki koristijo rekreacijsko drsanje na pokritem drsalšču Podmežaklju, obveščamo, da je spremenjen čas, določen za rekreacijsko drsanje. Od 9. februarja dalje bo rekreacijsko drsanje vsak petek zvečer od 21.00 ure dalje in ne več ob četrtek kot doslej.

Obenem obveščamo vse sodelavce, ki uporabljajo vlečnico v Mojstrani in žičnico na Španov vrh, da vozovnice lahko dobijo v pisarni TO OO sindikata. Cena vozovnici za vlečnico v Mojstrani je 7,00 din, cena vozovnici za žičnico v Španov vrh pa 37,50 din za 100 pik.

Komisija za športno rekreacijo.

Osebnih dohodki v Jugoslaviji v devetih mesecih 1972

Ob zaključku preteklega leta je zvezni Zavod za statistiko objavil sporočilo o gibanju povprečnih nominalnih neto osebnih dohodkov za obdobje januar — oktober 1971 in 1972. Nominalni osebni dohodki so se v celoti v 10 mesecih preteklega leta v primerjavi z istim obdobjem 1971 povečali za 19 odstotkov.

Kakor je znano, so se življenjski stroški v preteklem letu povečali za 16 odstotkov. Iz tega računajo, da so realni osebni dohodki na zaposlenega v obdobju januar — oktober v povprečju večji za okrog 2,6 odstotkov. V posameznih gospodarskih panogah in dejavnosti pa so bili tudi nižji.

Ker bodo nominalni osebni dohodki doseženi v letu 1971 in 1972 v SFR Jugoslaviji zanimivi tudi za naše bralce, povzemamo iz Privrednega pregleda tabelo povprečnih nominalnih osebni dohodkov za obdobje januar — oktober 1971 in 1972. Podatki bodo lahko zelo dober kazalec, kje se nahajajo metalurški z osebni dohodki in kakšen je položaj jeniškega železarja, če upoštevamo, da je za 10 mesecev lanskega leta znašal povprečni neto osebni dohodek v železarni 1963,00 din za 196 delovnih ur, v 12 mesecih pa 2022,00 din, za 196,6 delovnih ur. To je potrebno poudariti, ker je v tabeli zajet izračun osebni dohodkov na skrajšani delovni čas.

(GLEJ TABELO NA 10. STR.)

Prikazani nominalni osebni dohodki v letu 1971 in 1972 (v koloni 2 in 3) so lahko dober pokazatelj delovnim organizacijam v tem, kam se uvrščajo z osebni dohodki v svoji panogi.

Za objektivno razpravo in primerjavo višine osebni dohodkov in odnosov med posameznimi panogami in grupacijami lahko mnogo bolj služi kolona 4 in 5. V koloni po I. — 4 je rang ista panog in dejavnosti po višini nominalni dohodkov na zaposlenega. V koloni 5 pod II. je navedena rang lista po višini nominalni dohodkov po enem pogojno nekvalificiranem delavcu. Ravno ta podatek v rang listi osebni dohodkov odvisen od kvalifikacije strukture in rang lista po višini dohodkov po dejansko zaposlenem, lahko služi za realno oceno o tem v katerih panogah so relativno »previsoki« oziroma »preniski« osebni dohodki. Tako na primer se lahko vidi, da se kemijska industrija po nominalni osebni dohodkih uvršča na 30. mesto, da pa se po višini osebni dohodkov po pogojno nekvalificiranem delavcu uvršča na 16. mesto, medtem ko se na drugi strani rudarji uvrščajo na 36. mesto po osebni dohodku, po dejanski zaposlenosti pa šele na 39. mesto po pogojno nekvalificiranem delavcu.

(Nadalj. na 10. str.)

Za nekaj ur olepšano okolje Železarne

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

»Ne grem še v ZK, ker ...«

Nimam namena, da bi s člankom hotel razrešiti odnos mladih do Zveze komunistov, prav tako nimam želje dajati takšnih ali drugačnih napotkov mladim ali vodstvom organizacij ZK, kakšne kriterije naj zavzemajo pri sprejemu v svojo organizacijo. Želim opozoriti le na nekaj nejasnih vprašanj, ki so se odprla, ko je predsedstvo občinske konference ZMS začelo z realizacijo sklepov skupne seje občinskega komiteja ZK in predsedstva konference ZMS.

Na tej seji smo ugotovili, da je ZK v občini nekaj let zanemarljivo sprejem novih članov. Zato je povprečna starost zelo visoka in verjetno so zato nekatere osnovne organizacije ZK neživljenjske in nerealne, neučinkovite. Bistveno vprašanje pa je nadaljevanje revolucije, socialistične preobrazbe, začete med NOB.

Prav tako smo se dogovorili, da sprejem ne sme biti kampanjski in za vsako ceno, temveč smo realno ugotovili, da imamo v občini vrsto mladih (govorili smo o številki dvesto), ki izpolnjujejo kriterije za sprejem, pa jih nihče ne predlaga, prav tako sami ne znajo najti poti v ZK (»naj me sami poiščejo, ne bom se vsiljeval«).

Predsedstvo občinske konference je na štirih sejah razpravljalo o tem, kako naj steče akcija, da bodo aktivni ZMS predlagali svoje najbolj aktivne, družbeno razgledane člane za ZK, mlade, ki ne le vedo nekaj o samoupravljanju, temveč z vsakodnevno dejavnostjo delajo na tem, da bi se samoupravljanje čim bolj razvilo, mlade, ki v delovni organizaciji, v ZM in v drugih organizacijah zastopajo politiko ZK.

Nekateri aktivni so predlagali, več je bilo takšnih, ki niso storili ničesar, prav tako se pozivu vodstva ZMS niso odzvale mladinske specializirane organizacije, četudi združujejo veliko mladih in je njihov program izdelan na osnovi idejne politike ZK. Tudi v statutu in ostalih dokumentih Zveze mladine je zapisano, da izhaja njena dejavnost iz politike ZK.

Kljub temu nekateri mladinci, ki so sicer aktivni, ugotavljajo, da v ZK še ne morejo, ali ne gredo, ker ...

- morajo razčistiti z religijo
- ker so premladi
- ker se bodo odločili pozneje
- ker so odvisni od staršev, ti pa jih v ZK ne pustijo
- ker morajo končati šolanje
- ker so izgubili zaupanje v ZK, predvsem v vodstva osnovnih organizacij
- ker v bistvu povsod zastopajo politiko ZK, a nočejo biti številke v partijski evidenci, za kar bi morali plačevati dva odstotka od mesečnih dohodkov
- ker ZK še ne poznajo dovolj
- ker se nočejo komu zameriti (!)
- ker nima smisla biti član ZK, saj si s tem nakoplje vrsto odgovornosti, medtem ko ostale lepo pustimo na miru
- ker osnovne organizacije premalo skrbijo za razvoj mladega člana ali pa mu to celo onemogočajo, češ da je premlad, da bi razpravljali o resnih stvareh ali pa se boje, da bi mlad član prinesel preveč novih idej in zahtev, ali se boje »filozofije«, ki da nima nobene zveze z našo stvarnostjo.

Takšnih in podobnih odgovorov je več. Nekateri se mi zdijo realni, večino pa je moč oceniti kot nekakšne izgovore, kot nekakšen beg pred odgovornostjo, kot najlažjo pot za posameznika ali kot oportunizem.

Da so nekateri izmed vzrokov realni, je prav gotovo krivda v osnovnih organizacijah ZK ali njihovih vodstvih, ki niso niti priprla, kaj šele odprla vrat in povabila mlade, da bi jim pridružili. Namesto, da bi se razveselili vsake nove pobude, ideje ali zahteve, jih sproti odklanjajo in se tako zapirajo v krog, ki že leta in leta več ali manj uspešno razpravlja in deluje na osnovi dogovorov.

Nekateri mladinci poleg tega ugotavljajo, da sovrstniki, ki so že člani ZK, ne počno drugega, kot »mahajo z rdečimi izkaznicami«, čeprav bi morali kot mladi člani ZK delati največ med sovrstniki, torej v Zvezi mladine ali mladinskih specializiranih organizacijah in biti v njih idejno jedro. Nekateri mladinci ugotavljajo, po pripovedovanju, da v osnovnih organizacijah ZK največkrat razpravljajo o udeležbi na sestankih, neplačani članarini itd., kar jih od ZK odbija. Ne zavedajo se odgovornosti in kot takšni

ne vstopijo v ZK, da bi tam delovali in spreminjali ali vsaj skušali spreminjati stvari, ki jih je potrebno spremeniti.

Mnoge, sploh tiste, ki bolj poglobljeno razmišljajo, motijo splošne ali presplošne razprave, iz katerih bi morala slediti akcija, pa je ni. Lahko pa trdim, da kriteriji za sprejem mladih niso enaki v vsej ZK, temveč so čestokrat stvar posameznikov, oziroma vodstva osnovne organizacije, ki največkrat pričakuje, da bodo mladi, ki so za sprejem zaprosili ali jih je kdo predlagal, že izoblikovani kot družbeni delavci in komunisti, ker povsem nerealno ocenjujejo, da nekaterih ne morejo sprejeti, ker še niso »nič dali od sebe« ali ker so kot aktivisti v ZM ali drugod storili to ali ono napako. Še huje je, da nekatere skušajo ocenjevati osebno, ne kot družbene delavce. S takšnimi in podobnimi odgovori delajo slabo uslugo tako svoji organizaciji kot mladim, ki bi se morali prav v ZK, z njeno vsestransko pomočjo oblikovati v zavestne družbene delavce na vseh področjih.

Menim, da bi morale v prihodnjem obdobju sprejeti največ mladih v ZK osnovne organizacije v delovnih organizacijah, na kar nas stalno opozarja socialna struktura članstva, več pa bi morale storiti tudi šole, posebej ŽIC, ki je takoreč šola Železarne in v katerem se šola in vzgaja podmladek jeseniškega delavskega razreda, ki je vseskozi slovel po naprednosti in revolucionarnosti. V. Z.

Vabilo k sodelovanju

Predsedstvo TK ZM železarne Jesenice vabi vse mlade, ki želijo dopisovati v Železarja oziroma v mladinsko rubriko, da sporočijo svoje ime na telefon 218. Vse prijavitelce bomo v najkrajšem času povabili na razgovor, na katerem bomo dali nekaj navodil o dopisovanju in o tem kakšne teme naj bi obravnavala mladinska rubrika in celotni Železar. Zelo smo zainteresirani, da bo naše glasilo, ki je prav gotovo najmočnejši obveščevalec v jeseniško-radovljiški občini čim bližje vsem železarjem, kakor tudi občanom obeh občin.

Predsedstvo TK ZM železarne

Pri vlivanju jekla v brame in ingote v livni jami jeklarne

Prvi odmev na zastavljeno delo

Programska in delovna konferenca ZM v Železarji, ki je bila dne 20. januarja je začrtala delo do volilne konference in zadolžila nosilce konferenc ZM v TOZD. Med predlogi in akcijami je doslej največ zanimanja in odobravanja za celotno akcijo z nazivom LETO ZA VIŠJO KULTURNO IN TEHNIČNO RAVEN DELOVNEGA MESTA.

To akcijo bi pričeli s problemsko konferenco, ki bi obravnavala vprašanja novatorstva in racionalizacije, predvsem pa vključevanje mladih v to dejavnost. Po sistematični strokovni obdelavi tega problema, bi mladi iz vseh obratov označili tehnološko zastarela delovna mesta, neustrezno zavarovana področja, ki ogrožajo zdravje delavcev, predlagali izboljšave ali izpopolnitve posameznih procesov dela ali morda celo ukinitve delovnih mest. Mladi želijo v to akcijo pridobiti tudi svoje starejše sodelavce in stvari publicirati ter v Železarju nazorno prikazati širšemu krogu ljudi. Za vsako obravnavano oziroma problematično delovno mesto pa bi želeli na ta način dobiti tudi mnenje strokovnih sodelavcev. Menimo, da bo prizadevanje uspešno le tedaj, če bomo pri tem vprašali za mnenje delavca, ki je najbližje obravnavanemu delovnemu okolju oziroma delovnemu mestu, za mnenje strokovnjakov iz tehniškega področja, ekonomike, HTV in socialne zdravstvene službe. Tako bi za obravnavano področje zbrali mnenja, ki bi bila podkrepjena z vseh strani, potem pa bi na osnovi takih analiz lahko zahtevali od obratovodstev oziroma samoupravnih organov TOZD, da se stvar dokončno uredi.

Mladi pri tem nismo naivni in ne mislimo, da bomo na novo odkrili Ameriko. Prepričani pa smo, da s takim načinom dela lahko veliko prispevamo k odстранjevanju pomanjkljivosti, ki so posledica tudi malomarnosti in nezainteresiranosti.

Praksa v naši železarji kaže, da smo v mnogih primerih samo s prizadevnostjo in dobro voljo uredili delovno okolje. Program akcije je dokaj zahteven, vendar ob vseplošnem sodelovanju slehernega člana našega kolektiva to lahko in tudi mora roditi uspeh. Zamišljamo si, da bi poleg določenih skupin ljudi, ki bi se s tem ukvarjali na svojem področju, vključili v take grupe tudi sodelavce iz vrst asistentov in delovodij, ker bi ti lahko take naloge tolmačili na obratovodstvih. Ker se akcija šele oblikuje, pričakujemo, da se boste s svojimi sugestijami preko Železarja ali preko mladinskih vodstev obrata živahno vključili v naše delo.

IM

Samoupravni organi v preteklem tednu

5. seja odbora za tovarniški tisk in informacije

Predsednik odbora za tovarniški tisk in informacije Stane Torkar je sklical 5. seja odbora v petek, 26. januarja 1973 in za dnevni red predlagal pregled sklepov prejšnje seje, poročilo o delu uredništva in redakcijskega odbora ter predlog predračuna stroškov tednika ZELEZAR za leto 1973, predlog vsebine informiranja za leto 1973 in pa pregled stroškov tiskanja ZELEZARJA v minulem letu.

Sklepi prejšnje seje so bili izvršeni, razen sklepa s katerim naj bi s sodelavci iz železarn Raven in Štor dosegli, da dostavljajo kratke novice iz njihovih železarn, ki bi se

objavljale v posebni rubriki ZELEZARJA. Sklenili so, da ta sklep še velja in da se je treba še naprej prizadevati, da se to doseže.

Pregled stroškov ZELE-

ZARJA v minulem letu, predračun za letošnje leto in predlog vsebine informiranja v letošnjem letu so sprejeli brez pripomb in sklenili, da je za sejo delavskega sveta Železarn treba pripraviti podroben predračun in predlog za odobritev sredstev.

Pred zaključkom seje so še sklenili, da se nedvignjene honorarje iz leta 1971, ki znašajo 1019 dinarjev nakaže za založniško dejavnost kulturno umetniškega kluba Tone Čufar Jesenice.

20. seja odbora za življenske pogoje in rekreacijo

Na 20. seji odbora za življenske pogoje in rekreacijo, katero je predsednik odbora Janez Kavčič sklical v ponedeljek, 29. januarja in ki je bila nadaljevanje 19. seje, so obravnavali le tekoče zadeve oziroma prošnje, med katerimi je bilo največ tistih, s katerimi so posamezniki prosili oprostitev, zmanjšanje ali odložitve finančne udeležbe za dodeljeno stanovanje.

Pred zaključkom seje pa so pregledali še osnutek finančnega plana in plana izredno plačanih dopustov in kriterije za dodeljevanje posojil za individualno gradnjo v letu 1973. Ker še ni popolnoma jasno stanje s sredstvi, so razpravo o kriterijih za dodeljevanje posojil odložili in so predlog obravnavali le načelno. Tudi finančni plan pomoči za kulturno prosvetno in

športno rekreativno dejavnost ter plan izredno plačanih dopustov, so pregledali le površno. Ker pa so poteg s planom zajetih dejavnosti še vloge ostalih interesnih skupnosti so sklenili, da bodo te vloge zbirali in usmerjali na sindikalno organizacijo, komisijo za rekreacijo, zlasti še, če bodo te interesne skupnosti imele rekreativni značaj.

48. seja odbora za plan in finance

V ponedeljek, 29. januarja 1973 je predsednik odbora za plan in finance dipl. inž. Janez Komel sklical 48. sejo odbora in za dnevni red predlagal pregled proizvodnih rezultatov v II. dekadi januarja in predlog operativnega plana za februar.

Uspehi proizvodnje v II. dekadi januarja so bili odvisni od redukcije električnega toka in je proizvodnja potekala normalno le v obratih, ki jih redukcija ni zajela. Zaradi tega je plan skupne proizvodnje izpolnjen le 89 %, plan blagovne proizvodnje pa 83 %. Poleg redukcije električnega toka v elektro jeklarni je bila proizvodnja v tem obratu manjša tudi zaradi zelo slabe kvalitete elektrod, na plavžu pa nekoliko slabša zaradi večje okvare na cevovodu za paro in plavžni plin.

Ker je zaradi lomov elektrod zelo veliko zastojev v elektro jeklarni in je stanje tam že nevzdržno, na zalogi pa je zelo veliko teh slabih elektrod, so zahtevali pojasnilo od nabavne službe in sicer:

— zakaj so bile nabavljene elektrode na Poljskem in v takšni količini,

— ali so bile pri sklepanju pogodb poleg dimenzijskih

pogojev postavljene še zahteve glede specifičnih lastnosti, ki so odločilne za oceno kvalitete in uporabnosti elektrod,

— kakšne ukrepe namerava sprejeti nabavna služba, da se prepreči še večji izpad proizvodnje v elektro jeklarni pri istočasnem povečanju stroškov zaradi večje porabe elektrod.

Pregledali so predlog operativnega programa za februar in odobrili odstopanja v martinarni in valjarni 2400, vendar so naročili, da naj bodo vzroki zaradi katerih so odstopanja nujna drugi boljše argumentirana. Operativni program za februar predvideva 127.490 ton skupne in 28.930 to blagovne proizvodnje.

**Dopisujte
v Železarja**

Sestanki delovnih skupin

TALILNICE

MARTINARNA: Delovna skupina Jereb je imela sestanek 20. januarja. Analizirali so izpolnjevanje plana v preteklem letu in bili seznanjeni s poškodbami Franca Potočnika v valjarni bluming na Beli. Vzporedno s tem so obširneje govorili o uporabi zaščitnih sredstev in se zavzemali za njihovo dosledno uporabo. Prav tako je bila delovna skupina seznanjena z delovnim načrtom za leto 1973. Informirani so bili tudi o predlogu III. variante za ustanovitev TOZD, ki je bila kolektivno sprejeta.

PLAVŽ: V dneh 22., 23. in 25. januarja so se sestale delovne skupine: Rihtaršič na apnenci, Berlot — Ravnikar pri pečeh, Golba na aglomeraciji in Jančič v kamnolomu Trebež. Na vseh sestankih so obravnavali proizvodno problematiko in izpolnjevanje plana v lanskem letu. Sledile so informacije o poškodbah sodelavca Potočnika v valjarni Bela, o uporabi zaščitnih sredstev, kakor tudi o problematiki in vprašanjih splošnega ljudskega odpora in samozasčite. Delovna skupina na apnenci je bila seznanjena tudi s praktično uporabo ročnih gasilskih aparatov, na aglomeraciji pa so govorili tudi o planu za leto 1973, ki bi ga z dobrim delom ter vzdrževanjem naprav lahko izpolnili.

LIVARNE: V dneh 23. in 24. januarja so imele sestanke delovne skupine: Podobnik v jeklolivarni, Pristov v kovinolitarni ter Smolej v čistilnici. V jeklolivarni so obravnavali pravilnik o varstvu pri delu ter informacijo o narodni obrambi in samozasčiti. Skupina želi odgovor na vprašanje zaradi odločb o benificiranem delovnem stažu. Delovni skupini Smolej in Pristov pa sta podrobneje obravnavali informacijo službe za varstvo pri delu s posebnim opozorilom na poškodbo v valjarni bluming štekel. Na večjo varnost pri delu ter na omenjeno poškodbo so opozarjali še na sestanku v jeklolivarni.

VALJARNA BELA

POVRŠINSKA OBDELAVA: Delovni skupini Erjavec in Lazar sta se sestali 23. decembra. Ugotovili so, da je bil plan za december izpolnjen s 94 %, na obeh sestankih pa so obširneje govorili o kvaliteti dela ter o dosledni uporabi zaščitnih sredstev. Zlasti so poudarili, da morajo brusilci

flemarji in pregledniki materiala obvezno uporabljati zaščitna očala.

VALJARNE JAVORNIK:

VALJARNA 2400: Delovna skupina Kofler se je sestala 23. januarja, prisotni so bili seznanjeni s planom za leto 1973, ki ga bodo izpolnili le v primeru, če jim ne bo primanjkovalo vložka in če bodo naročniki dosledni pri plačevanju. Omenjali so poškodbo v valjarni na Beli in se zavzemali za zaostrežev ukrepov uporabe zaščitnih sredstev. Na sestanku delovne skupine je poklicni gasilec obrazložil, kako je treba ravnati z ročnimi gasilskimi aparati.

JEKLOVLEK: O varstvu pri delu ter o proizvodni problematiki in nedavni poškodbi v valjarni Bela so govorili 24. januarja na sestanku delovnih skupin Lavtižar in Muhar. Na sestanku delovne skupine Lavtižar so ponovno opozorili na utesnjenost delovnih prostorov in apelirajo na pristojne, da odobrijo osnutek za razširitev hale. Delovna skupina Muhar meni, da bo plan za leto 1973 dosegljiv, če bodo pristojne službe že na začetku leta enakomerno oskrbele vložek in ne tako kot lani, ko se je položaj glede vložka izboljšal šele proti koncu leta.

PREDELOVALNI OBRATI

ŽEBLJARNA: 24. in 25. januarja so se sestali člani delovnih skupin Piber, Globočnik in Hlebanja. Na sestankih je bila posredovana informacija o varstvu pri delu. Poleg tega so poslušali še informacijo o narodni obrambi in samozasčiti. Delovna skupina Piber ugotavlja, da je bila kakovost izdelkov nekoliko slabša, govorili pa so še o obveznostih posameznikov in nepotrebnih okvarah, ter o nepravilnem mazanju ter ravnanju z orodjem. Na sestanku delovne skupine Globočnik, so se dalj časa zadržali pri uporabi zaščitnih sredstev ter kvaliteti izdelkov. Rečeno je bilo, da ne ustreza tudi razsvetljava nad četrto grupo žebljarskih strojev. Delovna skupina Hlebanja vprašuje, zakaj dobivajo žico brez odvijalcev, čeprav so na to že opozorili.

ŽICARNA: 18., 19. in 22. januarja so imele sestanke delovne skupine: adjustaža v žičarni, Jamar v žičarni II in Klinar prav tako v žičarni II. Na vseh treh sestankih so razpravljali o proizvodnji

problematiki v decembru ter o planu za januar in leto 1973. Delovna skupina Sušnik v adjustaži je obravnavala informacijo glavnega direktorja o položaju, ki je nastal zaradi pomanjkanja električne energije. Poklicni gasilec je bil prav tako prisoten na sestankih delovnih skupin. Navzočim je pokazal kako se uporabljajo ročni gasilski aparati. Na sestanku delovne skupine v adjustaži pa je bilo postavljeno vprašanje, zakaj je plan za leto 1973 tako visoko postavljen in je po njihovem mnenju le teoretično izvedljiv, praktično pa ne. Znano je, da primanjkuje dobrih žičarjev in kakovostno valjane žice ter rezervnih delov za stroje, ki jih dobivajo iz uvoza. Delovna skupina Klinar žičarna II, je bila seznanjena z informacijo službe za varstvo pri delu o poškodbi Franca Potočnika, ter opozorjena na dosledno in pravilno uporabo zaščitnih sredstev.

ZARILNICA IN POCINKOVALNICA: 18. in 24. januarja sta se sestali delovni skupini Kragolnik v pocinkovalnici in Uršič v žarilnici. V žarilnici so odločno opozarjali na uporabo zaščitnih sredstev z ozirom na informacijo o poškodbi sodelavca Potočnika. Predlagajo, naj bi varnostni tehnik včasih obiskal delovna mesta in se pogovoril z delavci. V pocinkovalnici so bili proizvodni rezultati v decembru dobri, za januar pa je plan previsok, ker proga II pol meseca ni obratovala. O planu za leto 1973 so imeli več pripomb.

VOĐSTVO VZDRŽEVANJA

Sestanka delovne skupine 23. januarja se je udeležilo vseh 7 članov. Prejeli so ustrezen odgovor glede zračne zavese na vходу v strugarno valjev. Tehnična problematika je bila zelo dobro posredovana, na vprašanja pa so prisotni dobili konkretne odgovore. Vsi člani delovne skupine so tudi praktično aktivirali aparate za gašenje požarov. Obširneje so razpravljali o varstvu pri delu ter o poškodbah v valjarni Bela. Ni prav, ker smo opustili prakso, da delavec ob vstopu v Železarno prejme pravilnik o varstvu pri delu. K perspektivnemu planu za stanovanjsko izgradnjo pripomb ni bilo. Menijo le, da bo treba s samoupravnim dogovorom med TOZD zagotoviti pravično udeležbo na novo izgrajenih stanovanjskih enotah.

STROJNO VZDRŽEVANJE BELA

Delovna skupina Repinc je na sestanku 21. januarja razpravljala o poškodbi Franca Potočnika ter o členih od 28 do 31 pravilnika o varstvu pri delu. Poklicni gasilec je prisotni govoril o preventivni gasilski službi in prikazal delovanje ročnih gasilskih aparatov.

Fluktuacija v drugem polletju 1972

(Nadalj. s 1. str.)

Sprejem in fluktuacija v letih 1970, 1971 in 1972:

	Povpr. sprejeti stalež št. %	Obračunani št. %	Čista fluk. št. %	Sprejeti in odšli št. %
1. poll. 1970	5868 378 6,4	556 9,5 375	6,4 51 0,9	
2. poll. 1970	5707 552 9,7	640 11,2 477	8,4 90 1,6	
leto 1970	5787 930 16,1	1196 20,7 852	14,7 241 4,2	
1. poll. 1971	5642 578 10,2	582 10,3 426	7,5 105 1,9	
2. poll. 1971	5665 603 10,7	623 11,0 463	8,2 131 2,3	
leto 1971	5653 1181 20,9	1205 21,3 889	15,7 394 7,0	
1. poll. 1972	5611 523 9,3	569 10,1 405	7,2 112 2,0	
2. poll. 1972	5602 492 8,8	476 8,5 318	5,7 76 1,4	
leto 1972	5606 1015 18,1	1045 18,6 723	12,9 289 5,2	

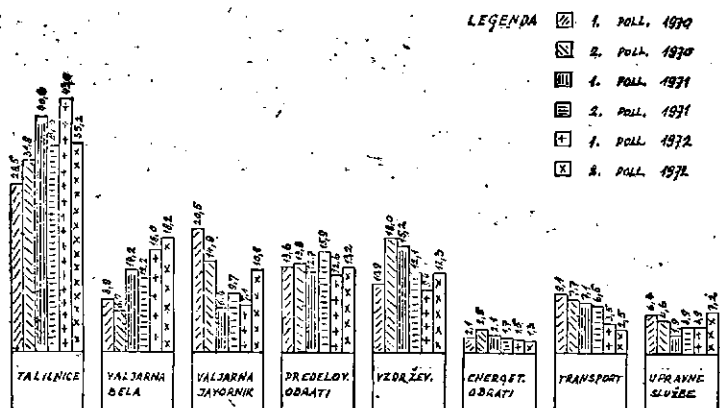
Najizraziteje je nakazan odnos med vsemi obračunanimi in čisto fluktuacijo, ki je v celotnem opazovanem obdobju konstanten. Pojav je nujen in nanj ne moremo vplivati (upokojitve, odhodi v JLA, smrti). To pomeni, da je za nas odločujoč odnos med sprejemi in čisto fluktuacijo, ki je bil najbolj kritičen v prvi polovici l. 1970. Takrat je enako število delavcev, kot smo jih sprejeli, železarno tudi zapustilo, medtem, ko je bil ves konstantni del fluktuacije pod sprejemi (stalež je močnejše padel). V naslednjih petletnih obdobjih pa se krivulja sprejema in fluktuacije vse bolj razmikata, dokler v zadnjem polletju ne dosežeta največjega razmaka, ki prvič —

odkar sistematično zasledujemo fluktuacijo — pomeni presežek sprejema nad skupnimi odhodi (torej je odšlo nekaj delavcev manj, kot smo jih v zadnji polovici leta sprejeli).

Se vedno pa sprejemamo preveč delavcev, ki ostanejo v tovarni le nekaj mesecev, ali drugače, v prvih mesecih, ki se nam že vseskozi kažejo kot najbolj kritični, delavcev ne uspemo zadržati.

Če v preteklem letu pogledamo še mesečni odhod delavcev, je daleč na prvem mestu avgust (95 fluktuantov ali 13,1 % letne fluktuacije), medtem ko je v novembru odšlo le 35 delavcev (4,6 %).

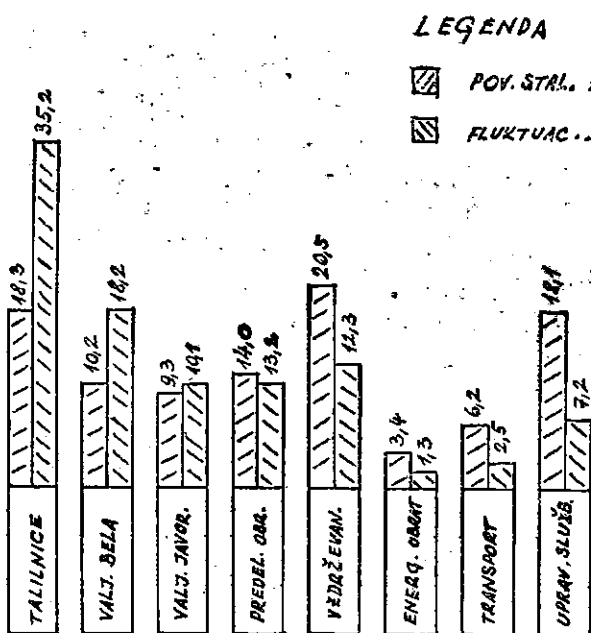
Fluktuacija po delovnih mestih v letih 1970, 1971 in 1972

Ze sam pogled na grafikon je dovolj zgovoren. Medtem ko so za talilnice (kjer je fluktuacija še vedno daleč najvišja in predstavlja dobro tretjino celotne) značilna precej izrazita nihanja, je v valjarnah Bela konstanten naraščajoči trend (obratno velja za transportno službo, kjer se je v opazovanem obdobju znižala več kot trikrat: stalež se je postopno, vendar konstantno zniževal, delno pa na to vpliva tudi pravilna politika obratovodstva pri organizaciji izobraževalnih tečajev.) Če se bo pojav nadaljeval v tej smeri, bo ta delovna enota postala skoraj tako kritična kot talilnice (ker se stalež zvišuje, včasih celo znižamo sprejemne kriterije, to pa nam zvišuje fluktuacijo).

Na grafikonu 2, kjer so prikazana razmerja med odstotki staleža in odstotki fluktuacije po delovnih enotah, je namreč evidentno, da je v

valjarnah Bela fluktuacija skoraj dvakrat večja od sta-

Odnos med fluktuacijo in povprečnim staležem

	povpr. stalež v 2. poll. 1972	% povpr. stalež v 2. poll. 1972	flukt. v 2. poll. 1972	% flukt. v 2. poll. 1972	povpr. stalež v 1. 1972	% povpr. stalež v 1. 1972
Talilnice	1025	18,3	112	35,2	1030	18,3
Valj. Bela	575	10,2	58	18,2	570	10,2
Valj. Javk.	519	9,3	32	10,1	572	9,4
Predel. obr.	783	14,0	42	13,2	782	14,0
Vzdržev.	1149	20,5	39	12,3	1145	20,4
Energ. obr.	189	3,4	4	1,3	189	3,4
Transport	349	6,2	8	2,5	54	6,3
Upravne sl.	1013	18,1	23	7,2	1009	18,0
Železarna	5602	100,0	318	100,0	5606	100,0

leža, kar skoraj v enaki meri velja za talilnice.

Na splošno se je v zadnjem obdobju zmanjšala fluktuacija v talilnicah, transportu in v energetske obrati, v vseh ostalih delovnih enotah pa je porasla (v primerjavi s prvim polletjem 1972), kar je nekako nova razporeditev, vendar o trendu za zdaj še ne moremo govoriti.

Primerjava kvalifikacijske strukture fluktuantov po delovnih enotah nas opozarja na izrazito močan odhod z NK in PK delovnih mest v valjarnah Javornik in Bela, medtem ko iz vzdrževanja fluktuirajo predvsem KV in VK delavci. Tako stanje pa je brez dvoma pogojeno z različno kvalifikacijsko strukturo posameznih delovnih enot.

Statistično pomembne, razlike med delovnimi enotami se pojavljajo tudi glede na narodnost fluktuantov v 2. polletju 1972. Ker relativno odide več neslovencev kot Slovencev, rezultatov ne moremo pojasniti samo z razlikami v narodnostni strukturi delovnih enot, ampak predvsem z razlikami v življenjskih pogojih, navadah in običajih priseljencev.

Z narodnostjo je pogojena tudi notranja fluktuacija (na kolikih delovnih mestih je bil delavec zaposlen v železarni), vendar v tem smislu, da delavci z drugih republik odhajajo večinoma že s prvega delovnega mesta (v valjarnah Javornik, talilnicah in valjarnah Bela je takih več kot polovica). V drugih delovnih enotah pa pred to odločitvijo izmenjajo vsaj nekaj delovnih mest.

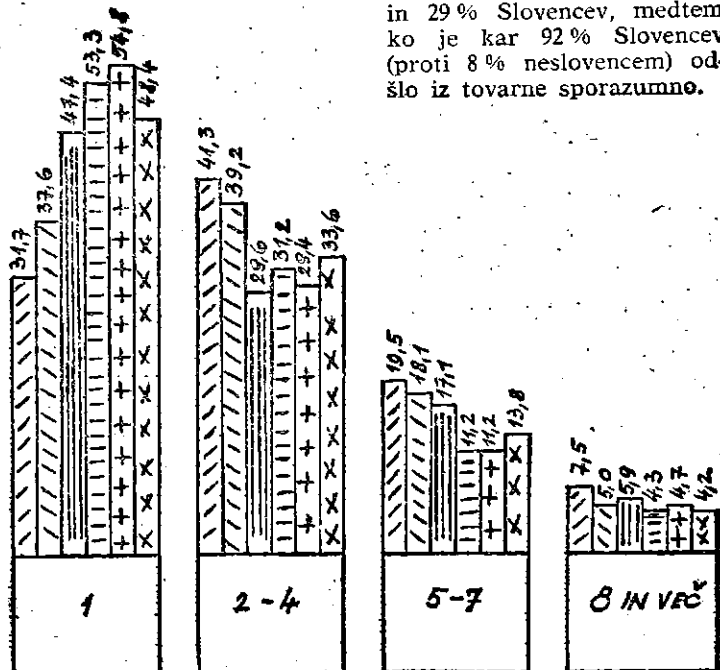
Kvalifikacijska struktura fluktuantov

V zadnjem obdobju je najizrazitejši porast fluktuacije s kvalificiranih delovnih mest (in delno uslužbencev), ki je sploh največji odkar jo zasledujemo. Morda bi iz tega lahko sklepali, da je bila relativno ugodna situacija v predhodnih dveh obdobjih samo začasna.

Izobrazbena struktura fluktuantov

Predvsem je zelo izrazita bistvena razlika med 1. in 2. polletjem 1972. Izstopa namreč močan porast odhodov delavcev s poklicno ali srednjo izobrazbo, kar sovpada tudi z višanjem odhodov kvalificiranih delavcev. Ta ugotovitev je za nas zelo neugodna, saj smo si v zadnjih letih prizadevali zaustaviti prav to fluktuacijo (kar nam je tudi nekako uspevalo), zdaj pa je pri kadrih s srednjo šolo celo presešla doslej najvišji odstotek v 1970. letu. Poleg tega pa gre velik del povišanja prav na račun vzdrževalnih obratov. Vendar je del teh odhodov brez dvoma pojasnjen s tem, da smo v zadnjem polletju odprli sprejem za delavce s poklicno šolo iz ostalih republik, ki na splošno močnejše fluktuirajo kot domačini.

Tako kot v prejšnjih obdobjih, je tudi tokrat največja razlika v izobrazbi glede na narodnostno strukturo, vendar je pogojena s sprejemom: iz sosednjih republik dobivamo predvsem delavce s popolno ali celo nepopolno osnovnošolsko izobrazbo.

Fluktuacija delavcev po notranji fluktuaciji

Izobrazba — staž v železarni: več kot polovica fluktuantov s popolno ali nepopolno osnovnošolsko izobrazbo je odšlo prej kot v 6 mesecih zaposlitve (celo s poklicno šolo je takih 40 %), medtem ko je za delavce s srednjo izobrazbo ali višjo značilen daljši staž.

Izobrazba — število zaposlitve: Zakonitost pri večjem številu zaposlitve je naslednja: čim nižja izobrazba, tem večje število zaposlitve so imeli delavci, predno so prišli v železarno. Ta trend je donekle razumljiv: delavci brez posebne strokovne izobrazbe teže najdejo delovno mesto, kjer bi se vsaj deloma dobro počutili.

Starostna struktura fluktuantov

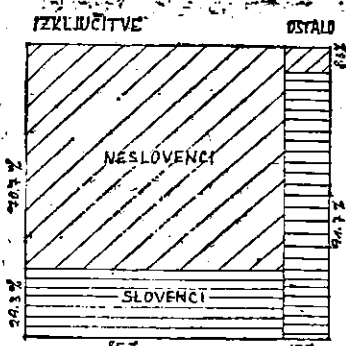
Posebni spremembi nam v starosti fluktuantov tudi to polletje ni prineslo. Se vedno najmočnejše fluktuirajo mlajši delavci (do 25 let — velika večina priseljencev iz ostalih republik pa spada v to starostno kategorijo), vendar je opazen tudi najmočnejši odhod delavcev, starih od 31 do 35 let.

Narodnostna struktura fluktuantov

Medtem ko je bil za prvo polletje 1972 zelo izrazit upad slovenskih fluktuantov (na račun neslovenskih), pa se je v drugi polovici leta trend spet ustalil, tako da je nakazan sicer počasen vendar konstanten upad odhodov domačih delavcev.

Ob upoštevanju narodnostne strukture staleža (21 % neslovencev in 79 % Slovencev) je razmerje fluktuantov še očitnejše — 39 % Slovencev in 61 % neslovencev. Ti rezultati nas dovolj jasno opozarjajo, da nam odstotek fluktuacije zvišujejo predvsem priseljeni delavci, ki imajo slabše urejene življenjske razmere in se teže prilagodijo novim življenjskim in delovnim pogojem.

Očitna je razlika tudi med obema kategorijama fluktuantov glede na način zaposnitve: med izključenimi je 71 % neslovencev in 29 % Slovencev, medtem ko je kar 92 % Slovencev (proti 8 % neslovincem) odšlo iz tovarne sporazumno.

Tako kot v prejšnjih obdobjih se tudi v zadnjem kaže statistično pomembna zveza med narodnostjo in zadnjim stažem v Železarni:

— med Slovenci jih je samo 28 % odšlo že v prvih šestih mesecih, medtem ko je pri ostalih narodnostih takih kar 66 %.

— med slovenskimi fluktuanti smo izgubili 29 % delavcev, ki so bili v Železarni zaposleni že vsaj 5 let (7 % neslovencev).

Zaključek, ki iz tega sledi je: bistveno hitreje se odločijo za odhod delavci iz drugih republik.

Fluktuacija po stažu od zadnje zaposlitve

V zadnjih treh opazovanih polletjih se konstantno znižuje % delavcev, ki odidejo že v prvih 6 mesecih, vendar se je skladno s tem zvišal del delavcev, ki so bili v Železarni zaposleni od 7 mesecev do 2 let. Ti rezultati bi bili lahko že razveseljivi, toda podrobnejša analiza nam kaže, da se je staž zvišal le za nekaj mesecev, kar pa je še vedno premalo, če upoštevamo čas priučevanja in kasnejše pripravljajanja na odhod; stroški s takim delavcem še vedno niso poravnani z njegovimi delovnimi rezultati.

Se vedno pa se izraža kot najmanj kritično obdobje 2—5 let delovnega staža (s takim stažem je odšlo v zadnji polovici leta 1972 iz Železarne le 5 % delavcev).

Fluktuacija po številu spremenjenih delovnih mest

V zadnjem polletju se je prvič, odkar zasledujemo fluktuacijo, odstotek fluktuantov s prvega delovnega mesta znižal (nekoliko več pa je bilo delavcev, ki so delali že na dveh ali več delovnih mestih). Ker v splošnem velja pravilo — na čim več delovnih mestih se delavci preizkusijo, tem dalj časa ostanejo oz. obratno — bo naš največji uspeh, če bomo že naprej uspeli zniževati ta del fluktuacije. Vendar pa ne bo šlo samo od sebe, ampak bo treba izboljševati delovne pogoje na začasnih delovnih mestih, da novosprejeti delavci ne bi »obupali«
že na prvem. Vsekakor pa bo treba spremeniti tudi medsebojne odnose, ki so brez dvoma najvažnejši ob sprejemu delavca.

Fluktuacija žensk

Oglejmo si ob koncu še nekaj aspektov fluktuacije žensk v 1972. letu:

Izobr.	St. zaposl.					8 in več	Skupaj	% žensk	% moških
	1	2—3	4—5	6—7					
do 4. raz.	1	3	1	1	1	7	12,3	31,1	
5.—7. raz.	5	4	3	3	—	15	26,3	20,1	
8. raz.	4	4	1	—	—	9	15,8	30,0	
pokl., obrt.,	8	5	3	—	—	16	28,0	14,9	
sred. in več	8	1	—	1	—	10	17,6	3,9	
Skupaj:	26	17	8	5	1	57	100,0	100,0	
% žensk	45,6	29,8	14,0	8,8	1,8	100,0			
% moških	36,3	41,3	13,3	4,9	4,2	100,0			

Med moškimi in ženskami fluktuanti so pomembne razlike tudi glede na izobrazbo: odhajajo nam ženske z višjo izobrazbo, kot jo imajo moški, medtem ko po številu zaposlitev skoraj ni bistvenih razlik. To nas po eni strani opozarja na dejstva, da ženske s srednjo izobrazbo niso primerno zaposlene, nekaj fluktuacije pa gre tudi na račun administrativnega kadra, ki v precejšnji meri odhaja

— vseh fluktuantov je bilo 723 ali 12,9 % na povprečni stalež

— moških fluktuantov, 666 ali 14,3 % na povprečni stalež moških

— žensk je fluktuiralo 57 ali 6,2 % na povprečni stalež žensk (od tega je odstotek v upravnih službah 4,6 in v ostalih obratih 7,1).

Najočitnejše razlike med moškimi in ženskami so v fluktuaciji po narodnosti:

— pri moških je odšlo 29 % Slovencev in 71 % neslovencev;

— med delavkami pa je fluktuiralo samo 12 % neslovenk in 88 % Slovenk. Tako razmerje pa je najverjetneje izraz nacionalne strukture med obema spoloma, vendar s temi podatki trenutno ne razpolagamo.

Na naslednji tabeli je prikazana še primerjava med izobrazbo in številom zaposlitev pri ženskah, ki so odšle v preteklem letu.

● obrambna vzgoja ● obrambna vzgoja ●

Prednosti splošnega ljudskega odpora pred klasičnim vojskovanjem

R.

MOŽNOSTI NASIH OBOROŽENIH SIL

Naša kopenska vojska ima kvalitetno strelno orožje in opremo, pri tem pa smo sposobni iz lastnih virov v zadostni meri postopoma oboroževati in opremljati tako enote operativne armade, teritorialne obrambe in enote splošnega ljudskega odpora. Jugoslovanska letalska industrija si je nabrala vrsto lovov na mednarodnih salonih vojnega letalstva. Tudi topništvo je oboroženo s sodobnim orožjem — s topovi, havbicami in težkimi minometi različnih kalibrov. Med njimi je tudi samohodno orožje, orožje z motorizirano in vprežno vleko. Tanki, izvidniški in oklepni avtomobili ter oklepna transportna vozila naše armade, so vrhunske kvalitete ali pa na samem vrhu med sodobnimi oklepnimi sredstvi. Inženirske enote so opremljene z najmodernejšimi stroji za opravljanje fortifikacijskih del. Enote naše armade za protiradiacijsko, protikemično in protibiološko obrambo so opremljene s posebno zaščitno opremo, detektorji — avtomati ter posebnimi napravami za razkuževanje. V enotah za zveze je velika izbira najsoodobnejših radiorelejnih naprav, radijskih postaj in sprejemnikov, radioteleprinterjev, telefonskih central, teleprinterjev in telefonov. Domača tovarna »ISKRA«
s svojo mednarodno uveljavitvijo je zadostno jamstvo za zanesljivo delovanje v najhujših vojnih razmerah. Vojno letalstvo ima v sestavi vse vrste letal: lovce, lovce-bomburke, izvidniška letala, transportna letala, helikopterske enote, letalstvo za zvezo in letalstvo za posebne naloge na morju — hidroplane. Med vojnimi letali so naši reaktivci najhitrejši in najsodobnejši na svetu: jastrebi, galeb in kragulj. Protiletalska obramba je oborožena z raketa- zemlja—zrak, lansirnimi napravami in radarji. Vojna mornarica je oborožena z različnimi vojnimi ladjami za uspešno bojevanje v morskih ožinah in v obalnem pasu.

OBlike OBOROŽENEGA ODpora

Množična udeležba prebivalstva v odporu zoper napadalca privede do bistvenega premika v razmerju sil med napadalcem in branilcem — v korist branilca. Vojne ne kaže omejit na povsem vojaške dejavnosti, kajti vojna ni samo boj z orožjem v roki, temveč je bolj zapleten družbeni pojav. Na primer, ameriške sile v Južnem Vietnamu, ki jih je ob začetku vojne sestavljalo nekaj tisoč svetovalcev, so se postopoma večale, dokler se niso povzpele na pol milijona vojakov. Toda dosegle niso nikoli vojaške zmage.

Boj zoper domače izdajalce je neločljiv del splošnega boja proti napadalcu. Druga svetovna vojna, kot tudi lokalne vojne v zadnjem času kažejo, da se napadalnim silam navadno posreči, da najdejo v deželah, ki jih napadajo posameznike ali skupine izdajalcev ter kapitulantov. Vsi domači izdajalci služijo napadalcu kot političen zaslon, da bi svoj napad opravičil in uzakonil pred svetovnim javnim mnenjem. Med zunanjim sovražnikom in domačimi izdajalci ni razlike.

Takoj ko se začne sovražnost, preidejo vsi državni in samoupravni organi, družbeno-politične in druge organizacije v vojno stanje. Svoje naloge opravljajo v skladu z vojnimi načrtom in našo vojno doktrino. S tem ustvarijo enotno fronto za boj in odpor. Oboroženo prebivalstvo mora v sovražnikovem zaledju uporabiti vsako priložnost za napade, diverzije in sabotaže, predvsem v sodelovanju z operativnimi, partizanskimi in teritorialnimi enotami. Poleg tega opravljajo izvidništvo, obveščanje o sovražniku, postavljanje ovir, gradnjo zaklonišč ter utrjevanje položajev. V vietnamski vojni, tako kot tudi v vojni v Kambodži in Laosu, se je pokazalo, da je tudi najpopolnejša elektronska tehnika ameriške armade — za izvidništvo, ogledovanje in obveščanje — brez moči pred vseljuskim sistemom izvidništva.

Skratka, ukrepi civilne zaščite so pretežno varovalnega, preventivnega značaja. Tudi civilna zaščita obrambno prispeva poleg vseljuskega odpora k zaščiti ljudi in materialnih sredstev. Civilna zaščita ima številne in raznovrstne obveznosti: skrb za ogroženo in prizadeto prebivalstvo, maskiranje in zatamnitev, radiacijsko-kemično-biološki zaščitni ukrepi, varstvo pred rušenji, poplavi, požari in eksplozijami, nudenje prve pomoči ter ukrepi za vzdrževanje reda in ohranitev varnosti v naseljih in mestih. Kajti, vsak naš človek v zaledju je borec z orožjem v roki, proizvajalec vojnega materiala, političen aktivist in propagandist, obveščevalec, izvidnik in opazovalec. Torej izguba slehernega človeka pomeni — izgubo borca.

● obrambna vzgoja ● obrambna vzgoja ●

Sindikalni občni zbori

PIV

Sindikalna organizacija PIV je imela 23. decembra 1972 redni letni občni zbor. Razen članov sindikata iz obrata, se je občnega zbora udeležil tudi član predsedstva tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata Železarne Anton Zupan.

Predsednik sindikalnega odbora PIV tov. Ernest Zupan je prebral poročilo, ki zelo kritično obravnava opravljeno delo v preteklem mandatnem obdobju. Med drugim predsednik Zupan meni, da so bili vse premalo odločni pri svojem delu, želijo pa tudi več sodelovanja z obratovodstvom. V prihodnji mandatni dobi bo potrebna večja zavzetost pri delu

sindikalnega odbora in večja podpora sindikalnemu odboru s strani samih delavcev, ki naj bi sproti obveščali sindikalni odbor o svojih problemih. Tov. Zupan meni, da je bila tudi obveščanost v obratu slaba in bo na tem področju treba bolje delati.

V živahni razpravi so govorili o udeleževanju na športnem in rekreacijskem področju, kjer pa miso bili doseženi vidnejši rezultati razen drugega mesta tov. Perka v streljanju. Največ so govorili o razdeljevanju denarne pomoči sodelavcem, ki dalj časa bojujejo. Z glasovanjem so se odločili, da naj bi v prihodnje denarno pomoč razdeljevali po potrebi.

Član FO osnovne organiza-

cije sindikata Železarne tov. Zupan, je v svoji razpravi govoril tudi o samoupravljanju, ter o delovnih skupinah, ki so se v Železarni že dobro uveljavile. Poudaril je, da mora biti sindikalna organizacija edini vodja delovne skupine. Zavzemal se je tudi za to, da morajo obratovodstva in sindikalni odbori delati skupno in drug drugega dopolnjevati. Ob koncu občnega zbora so sprejeli tri sklepe, ki se nanašajo na razdeljevanje denarne pomoči, na koriščenje letnega dopusta v počitniških domovih, ter na udeleževanje na področju športa in rekreaciji. Izvoljen je bil devetčlanski sindikalni odbor, za predsednika pa Stanko Lah.

Dražgoška republika

Odlomek iz knjige Dražgoška bitka

6

Mitingov tudi ne bom pozabil, posebno ne Žagarjevih navdušenih govorov. Tistega, ki smo ga slišali v Prosvetnem domu, smo večkrat analizirali. V njem je bilo zelo zanimivo dokazovanje s številkami o padlih nemških vojaki in o skorajšnjem razsulu Hitlerjeve vojske. V to smo radi verjeli in bili smo prepričani v zmago nad fašizmom, da pa bomo v gozdovih še dolga leta, se ni smo mogli predstavljati. Žagar nam je znal čudovito vlitii vero v naš boj! Veliko avtoriteto pa so uživali tudi: Jože Gregorčič, Jaka Bernard, radi smo poslušali Pečnika, Kranjca, zaupali smo našemu vodniku Robniku, ki je bil poleg hrabrosti tudi najboljši smučar v Poljanski dolini...

Po hišah nismo dosti hodili, radi pa bi prepevali, a nismo bili na »dobrem glasu«. Vse lepše so prepevali Pri-

morci... (Milan Žakelj: S Cankarjevim bataljonom v novo 1942. leto, Vstaja jugoslovanskih narodov 1971, knjiga IV, VIZ JNA »Vojno delo«, Beograd 1964, str. 765 do 766).

Med izjavami udeležencev je majhen, a zato zelo zanimiv podatek o tem, ali je Žagar resnično verjel v skorajšnji zlom Hitlerjeve vojske, ali pa je s svojim nastopom ljudi le bodril.

Med bolničarjem Gregorjem Rupnikom, že zrelim možakom in med Žagarjem, ki je pravkar končal z govorom o uničenju nemške vojske se je namreč nekega dražgoškega dne na samem razvil tale pomenek:

»Se ti ne zdi,« je začel Rupnik, »da Nemci po tem, kar si povedal, prehitro ginejo!« Žagar na to naglo odvrne: »Mar ne vidiš, kakšna zima je?«

»In kaj potem!« Gregor ni takoj razumel.

»Ali hočeš, da nas bo vedno manj. Ne vidiš, kako posamezniki odhajajo domov?«

To je bilo res, vendar je Rupnik pripomnil:

»Saj je izginilo le nekaj novincev.«

»Vsakega, ki se nam je pridružil ali bi se nam pridružil, je škoda.« (Gregor Rupnik, pisana izjava 7. 2. 1960. Ob tej priložnosti še Rupnikovo pojasnilo. Njegov razgovor z Žagarjem je bil dosti daljši, vsebina pa se je vrtela okoli vprašanja, če je Žagar res prepričan, da vojna ne bo dolga. Rupnik je ugotovil, da je Žagar vedel, kako je s tem, a je o skorajšnjem uničenju Hitlerjeve vojske govoril le iz propagandnih razlogov, da bi tako v ljudeh vzpodbudil večjo zagnanost na boj. Rupnik iz podobnih razlogov ni razlašal, kaj sta govorila z Žagarjem.)

Anton Demšar pa pravi, da so stanovali v prijazni hiši, ki je stala bolj na samem. Mož je drvaril, oba, on in ona pa sta bila zelo prijazna. Tudi kaj za zob sta jim dala in celo kakšen požirek žganja, ki zaradi mraza ni škodoval. Stražil pa je ob velikem drevesu kakih tristo metrov od hiše... (Anton Demšar, Brezno pri Laškem).

Del Bičkovega voda je bil prve dni pri Maticu Na pečeh, potem pa pri Grogovcu na Jelenščah. O tem pripoveduje Grogovčeva Ivanka:

»...Bilo je okoli trideset fantov, ki jim je poveljeval Franc Biček. Z njimi je bil tudi njegov brat Henrik, pa Copi, Padovan, Kovačič s sinovoma... Bili so delavci v glavnem Primorci.« (To so bili primorski rojaki, ki so pred Mussolinijevim fašizmom pribežali v Jugoslavijo. Stanovali so v Kranju in Stražišču ter se med prvimi priključili partizanom. Bili so zavedni, revolucionarni in nekateri izredno hrabri borci).

Osemnajstletni Jože Kovačič je bil z bratom in očetom na Jelenščah. V svojih spominih pravi, da so bili domačini z njimi zelo prijazni in da so jim ženske celo krpale in prale perilo. Takole pripoveduje:

»Bili smo na skrajni desnici, če gledaš z Rudnega. Zapirali smo sicer smer proti Jamniku in Kropi. Čez nekaj dni smo dobili vtis, da so se nas vaščani naveličali. Verjetno pa le iz strahu, kajti pogosto so nas spraševali, kdaj bomo odšli. Bili so se srečanja z Nemci, mi pa smo jih tolažili, da se to ne bo zgodilo, da ne bo hudega, ker smo dovolj močni. Vendar so po naših občutkih ostajali nezadovoljni.

Hodili smo na straže in patrolje. Učili smo se tudi osnovnih pojmov vojskovanja. Vaje je vodil Franc Biček, naš vodnik. Čez nekaj dni smo se preselili še višje k skalni Jelenici v neko kme-

tijo. Naš kuhar je bil oče, ki je še posebej skrbel za čaj, ki je ogreval premračne stražarje. Čistili smo orožje. Brat Janez je še zadnji dan pred bojem z nekimi tovariši popravil staro težko strojnico, kar je trajalo več dni. A ves trud je bil zastoj.« (Jože Kovačič, Kranj, prav tako.)

Ive Šubic je medtem narisal nekaj portretov nekaterih partizanov; bili so med prvimi partizanskimi likovnimi izdelki. O tem pripoveduje:

»Imel sem precejšen zvezek partizanskih portretov — zanimivih tipov; partizanov z bradami, brki, kučmami, klobuki in delavskimi kapami v najrazličnejših jugoslovanskih in nemških uniformah pa tudi navadnih oblekah.

To so bili prvi likovni zapisi o partizanih na Slovenskem sploh in je škoda, da je ta zvezek po našem odhodu iz Dražgoš prišel v nemške roke. Risal sem tudi propagandne letake, ki so jih patrolje raznašale po dolini: stisnjene pesti, roke, ki trga-

jo vige, s p... s... si... del... nje... pod... (Ive Šubi... tako... Ma De... v Jovi... kako... »M... Jaka... »K... gr... Pani p... ne am... Prig... za... sn... tu.

Vaj sn... gaz... V... z n... I... Kajo... mi... zna... mač... Za... tek... nek... sop... na... š... k... n... hod... na... vas... omo... To... nas... ljud... so

Jošt Rolc

Vtisi z izleta v Moskvo in Leningrad

6

Vsak paviljon je grajen v drugačnem arhitektonskem slogu — od rustikalnih do najmodnejših oblik. V teh objektih so prikazani eksponati najnovejših dosežkov vseh panog: industrije, rudarstva, kmetijstva, znanosti in kulture. Ne manjka velikih hlevov z ravnimi konji in živino, ribnikov, kletk za perutnino in drugo. Zaradi deževja smo si ogledali le paviljon vseмирskega raziskovanja, kajti za površen ogled celotne razstave bi porabili lahko kar ves teden. Našo pozornost so razumljivo pritegnile najprej vesoljske rakete in ladje, ki so res nekaj, kar je vredno občudovanja. Tu smo nazorno lahko videli izredne tehnične in elektronske pridobitve sovjetske znanosti — od prvih poskusov človeka za prodor v vesoljska prostranstva do zadnjih uspehov. Razstavljeni so vsi umetni sateliti in nosilne tristopenjske rakete, prva vesoljska kabina, v kateri je letel Gagarin in zadnji tandem dveh spojenih ladij.

V OKROGLEM KINU

Po ogledu vesoljskega paviljona so nas ljubezni vodiči z avtobusi popeljali po razstaviščnem prostoru, mimo ostalih paviljonov in velikega botaničnega vrta. Za zaključek pa so nas povabili še v cirkoramo, kino v okrogli dvorani. Za razliko od drugih kinodvoran je platno postavljeno po vsej krožni steni. Gledalec ima občutek, da je v središču dogajanja — na helikopterju, na ladji, v avtomobilu ali kje sredi živahnega cestnega križišča. Marsi komu se spričo takšne vizije dozdeva, da se bo zdaj pa zdaj zvrnil po tleh ali pa, da ga bo avto nevarno prehitel na ozki cesti.

OBELISK, POSVEČEN VESOLJCEM

V neposredni bližini razstave v parku stoji impozanten, vitek obelisk posvečen osvajalcem vesolja, ki predstavlja raketo v prožnem letu, mogočno dvigajočo v višave. V vzhodu so doprsni kipi vseh sovjetskih kozmonavtov.

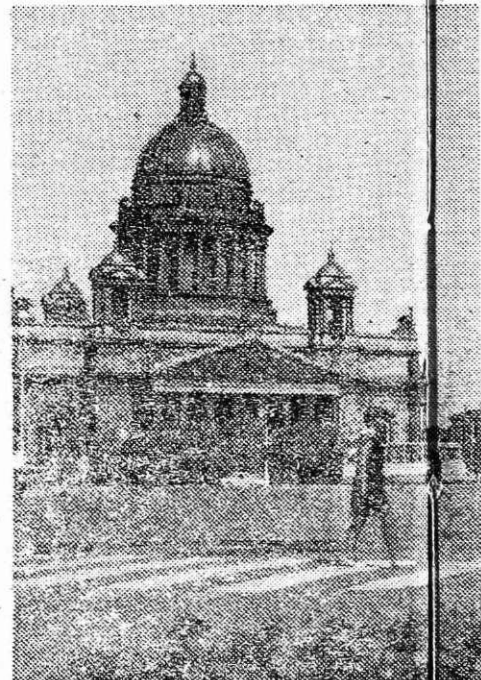
Na drugi strani širokega travnatega platoja se dviga največja stavba na svetu — 534 m visoki televizijski stolp. Na 320 in 350 m višine tega orjaškega objekta sta dve okrogli restavraciji, ki se v eni uri obrneta za cel krog. Tako obiskovalci lahko sedeč za mizo ogledujejo Moskvo in okolico z najvišje točke. Objekt ima kljub izredni višini le 9 m temeljev. Žal ob našem obisku stolp ni bil odprt, zato smo se morali zadovoljiti le s fotografskimi posnetki.

S POTNIM LISTOM NA NOGOMETNO TEKMO

Ker je bilo med nami tudi nekaj vnetih pristašev nogometa in je prav tisto soboto, ko smo prispeli v Moskvo, na Lužnikih naša reprezentanca igrala odločilno tekmo s Sovjetsko zvezo, smo kajpak želeli na vsak način gledati to srečanje. Že v letalu smo se zanimali ali je mogoče dobiti nekaj vstopnic. Posadka letala nam ni mogla dati nobenih informacij, razen da so karte že ves teden pred tekmo razprodane. Zvedeli smo, da v Moskvi vlada

za ta nogometni dogodek izjemno zanimanje. O tem smo se potem tudi sami prepričali v hotelu, ko smo zaman skušali priti do kart. Kot zanimivost naj omenim, da so Rusi v spomin na tekmo izdelali posebne značke. Naš vodič Grišo nam je prijateljsko svetoval, da naj se za karte ne trudimo preveč, vendar pa naj poskusimo na stadionu s pomočjo našega potnega lista prepričati koga, da nas bo spustil notri. Večini se je zdel takšen nasvet naven, le deset najbolj vztrajnih se nas je popoldne odpravilo z metrom v Lužnike.

Pomešali smo se med stotisočglavo množico, ki se je valila proti okroglemu zidovju s številnimi vhodi, v majhnem upanju, da se bomo prebili v notranjost. Vsi dohodi okoli stadiona so ograjeni z železnimi ograjami tako, da so se kolone kar same po sebi formirale k širokim stadijskim vhomom. Glede na veliko število vhomov in disciplino gledalcev pravzaprav ni bilo nobene gneče ali zastoj. Stadion je sproti požiral množico, med katero je bilo tudi precej vojaštva in kadetov. Le-ti so v vrstah korakali na za njih določene vhode. Eni od čet strumnih kadetov smo se enostavno priključili in brez težav prešli zunanjo kontrolo. Debelušasti babuški v uniformi

Leningrad — kazanski sabor

sem pokazal potni list, ona pa je samo pokimala in rekla »harašo« in že smo bili na stadijskih stopniščih. Vrlji kadeti so se nam zgubili, mi pa smo iskali v ogromnih prostorih notranjosti stadiona najprimernejši izhod na tribune. Če je že doslej šlo vse po načrtu, smo dejali, ni vrag, da ne bi videli tekmo. Spet smo se postavili v vrsto za vojak in se pri najbližjem izhodu znašli sredi tribun. Meni nič, tebi nič smo se posedli na prazne sedže in čakali kdaj nas bo kdo vprašal za karte in poslal ven. Toda nič takšnega se ni zgodilo. Nekaj mladeničev se je res približalo s karto v roki, malo pogledovalo okoli sebe in odšlo. Najbrž so sodili, da nimajo pravih kart? Seveda pa smo se po oblekah tudi razlikovali od ostalih.

Stadion je bil kmalu nabit poln. Kljub 120.000 glavi množici, v prekrasnem ambi-

entu zida živodlene v dn... ni... vjeni... Tudi me... dalc... ot... mimo in... bilo sliš... nebrdani... tam je k... pa je en... svoje... dava... V... igra... v... poz... h... Sov...ski... pred... bo... prem... gali... kar... 3:0... kate... mi... tribu... lah... trep... ali... drugi... br... lak...e... odm... p... v stati...one... »ša... mi... so... sta... vija...ev... I... Mosk... k

jo vige, zvezde in podobno s pihanimi gesli: »V boj za svobodo!«, »Bratje, podajmo si roke!«, »Mi delavci — vi delavci!«, kar je bilo namenjen nemškimi vojakom in podobno.«

(Ive Subic, Predmost, prav tako.)

Mia Demšar, ki je bil tudi v Jurovi četi, se spominja, kako so šli po hrano:

»Nekoga dne je komandir Jaka vprašal:

»Kaj gre z menoj?«

Pani povedal — ne po kaj ne km. Nismo ga vprašali. Priglasili smo se, od kraja, zaupali smo mu bolj kot očetu.

Vsi smo nahrbtnike in odgaze. V Besnico smo prišli z nojo. Ljudje še niso spali. Kazalo je, da se Jaka z ljudmi zna, čeravno ni bil domač. Za nami je tedaj prišel neka ženska in nas zaspila povabila:

»Saj nam pridite. Prej ne hodite naprej. Vsaj toliko, da vas lahko videli.«

Toda nas je ogrelo, zakaj ljudje so nas imeli za svoje,

čeprav je bilo hudo nevarno. Šli smo z njo...

V hiši so nas ogledovali, kot bi bili na razstavi, potem pa so nam napolnili nahrbtnike. Jaki pa so rekli:

»Res, fejest fante imaš!«

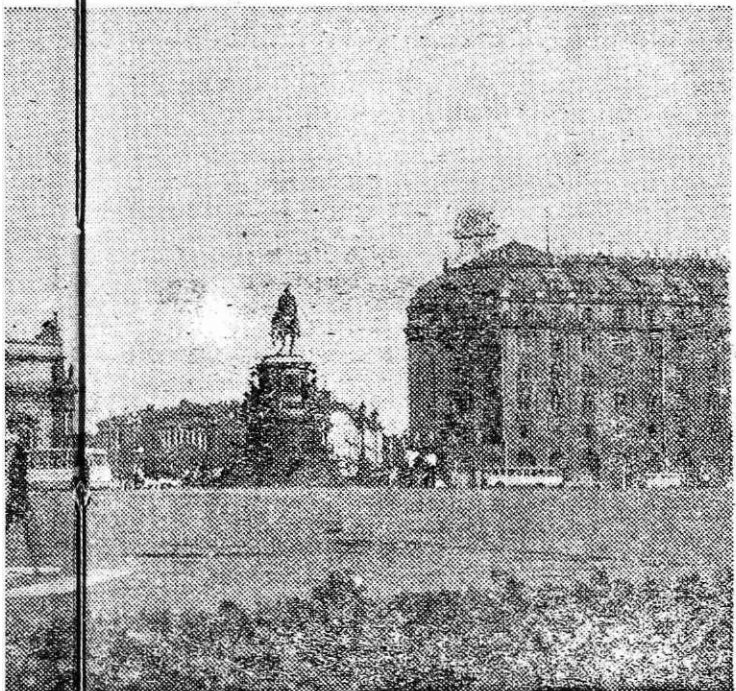
Tudi drugod smo še dobili hrano, potem pa se je nekdo celo ponudil:

»Nekaj časa vam jo bom peljal. Gotovo imate daleč!«

Pred nami je bila resnična dolga pot, a do jutra smo zadovoljni, čeprav upehani, prišli v Dražgoše! (Miha Demšar, Lipce pri Blejski Dobravi, prav tako.)

Nekaj dni pred napadom je prišel tja gor tudi Lojze Kebe, član štaba in PK. Sekretar Tone Dolinšek je ostal na terenu v okolici Kranja, prav tako pa tudi člana Mira Svetina in Tomo Brejc. Politično delo po dolini ni smelo zaspiti.

Kebe je že prinesel vesti, da se spodaj zbirajo Nemci, kar je sporočil tudi pismonoša in drugi ljudje, ki so odhajali v dolino. (Ivan Bertonec, Kranj, prav tako.)

entuziastnega amfiteatra in živovne travnatne preproge v dnu, ni bilo vršča, kot smo ga videli na naših igriščih. Tudi med tekmo so se gledalci obnašali razmeroma mirno in korektno. Nikjer ni bilo slišati psov in drugih nebrzdanih klincev. Le tu pa tam je kdo zažvižgal, večina pa je enoglasno spodbujala svoje mladce — mladce — davaj! Vsaka dobra poteza igralcev je bila navdušeno pozdravljena s ploskanjem. Sovjetski nogometaši so bili precej boljši, saj so lahko premagali našo enajsterico kar 3:0. Ruski gledalci, s katerimi smo se seznanili na tribunah so nas tolažljivo trepljali po ramenih češ, bo drugi boljši. Serjoža, najbrž takšen študent, me je v odmoru povabil na limonado v stajonsko avlo. Tu je bilo polno »šankov«, pred katerimi so stale vrste žejnih navijačev. Tega dne je bilo v Moskvi kar 28°C in zato ni

čudno, da je bilo takšno obleganje vseh mest, kjer so prodajali pijačo. Serjoža je dal vedeti čakajočim v vrsti, da sem Jugoslovian. To je bilo dovolj, da sva bila postrežena prek vrste. Podobne pozornosti do nas Jugoslovianov smo bili še večkrat deležni v Moskvi in v Leningradu.

Ob koncu tekme nas je začelo že pošteno skrbeti kdaj in kako se bomo prebili ven in če bomo sploh lahko pravočasno prišli na večerjo. Toda tudi tokrat smo bili priče izredne organizacije. V manj kot eni uri smo bili z metrom v okoli 20 km oddaljenem hotelu.

Navdušenje nad zasluženim zmago svojega moštva Rusi niso skrivali, toda že izven stadiona je bilo vse tako, kot bi se ničesar ne bi zgodilo. Le kaj bi storili naši privrženci nogometa, ko bi Džadževa ekipa tako visoko premagala nasprotnika, smo se spraševali.

42

»Vem, vem... Sam sem bil tak! Mislim sem, da bo krivica konec, če ne bomo molčali pred njo. Toda krivica vlada svet. Taka je božja volja, ki nas v trpljenju preizkuša in s trpljenjem opozarja na boga. Bog je ukazal spoštovati sleherno oblast! Kdor se ji protivi, ta greši. In kdor greši, ga bog kaznuje. Udari ga s trpljenjem, ker človek lahko samo s trpljenjem opere svoj greh in si vnovič zasluži božjo milost. Ko bi to vedel včasih, bi vdano prenašal tudi Italijane in ne bilo bi mi treba bežati zdoma. Toda po toči je prepozno zvoniti...«

Tako pridiga stric, preden odide v mesto klavrnjakor vreme.

In striceva klavrnost pronica tudi v Žefa.

Toda vse drugačen je stric, ko se čez dobro uro vrne. Obraz mu žari, kakor da bi zadela glavni dobiček na loteriji. Že pri vratih krili pomembno z rokami in gleda Žefa naravnost v oči.

»Ti seveda misliš: stric je navadna reva, navaden nič! Samo bahal se je v svojih pismih, da se pozna z uglednimi in imenitnimi ljudmi. A ko bi se samo bahal, potem bi ti zaman čakal, ali ti bo lahko pomagal ali ne. Tako pa je našel imenitnega gospoda, ki se bo zavzel zate. Sam gospod Aleš bo zaradi mojega ugleda poskrbel, da se boš šel učiti za ključavničarja. Kaj praviš Žef? Kaj praviš sedaj o svojem stricu?«

»Stric!« vzklikne Žef. To je vse, kar lahko ta hip spravi iz sebe. Svetloba ga prešinja. In od te svetlobe je nenadoma vse okrog njega svetlo. Kakor da je prenehalo deževati, kakor da je sonce popilo meglo in z mogočno svetlobo obrisalo nebo! Tako se mu dozdeva.

Učit se bo šel! In za ključavničarja, kar si je že dolgo želel!

je Žef rekel, da takih pajkov ne mara, ker so grdi.

— V hlevih jih človek še trpi, ker lovijo muhe, ki nagajajo kravam, a v hišah jih ne morem trpeti.

— Pa saj ta ni bil tak, — se je potem mama razvnela. Bil je popolnoma drugačen. Imel je zlat oklep, na katerem so se spreminjale žive mavrične barve kakor zlatordeči životki pri narodnih nošah. Nobenega takega pajka bi ne našel na svetu, ker je en sam. Ni predel sivih pajčevin, kakor jih predejo drugi pajki v jezo in delo gospodinje. Te pajčevine so umazane. Prah se nabira v njih. Ta pajek pa je predel pajčevine iz samih zlatih niti.

— A kje je zdaj ta pajek? — bi takrat rad vedel.

— Ni ga več pri nas. Ljudje ga niso razlikovali od navadnih pajkov. Stregli so mu po življenju, trgali so mu zlate niti, še preden bi jim spredel zlato pajčevino in jih osrečil. Moral je pobegniti drugam, kjer ga nihče ne bo preganjal in kjer bo nekoč osrečil nekega ubogega in nesrečnega človeka, ko bo ta človek že obupaval in ko bo mislil, da zanj ni nobenega življenja več na svetu.

In še drugače je pripovedovala o Zlatem pajku.

— Bilo je v tistih starih težkih časih, ko so bili ljudje še mnogo bolj nesrečni kakor danes. Vladali so jim surovi, krivični in krvoločni vladarji. Presiti bogastva in v strahu za svojo oblast jim je bil sleherni podložnik sumljiv. Za vsako besedo, ki jih je opominjala, da so tudi podložniki ljudje, vredni spoštovanja in človeškega življenja, so zapirali ljudi, jih metali v globoke podzemne ječe, kamor sonce nikoli ne prisije, prav take ječe, kakor so še danes v Rimu. Tja so vrgli tudi nekega pevca, ki je potoval od vasi do vasi, od mesta do mesta, iz kraja v kraj in s svojo pesmijo tolažil in spodbujal ljudi, naj ne obupajo. »Svetloba je močnejša kakor tema. Tema ni nikoli tako temna, da bi je svetloba ne mogla prepoditi. Dobro je močnejše od zla. Trpljenje je močnejše od trdnjave nasilja, ker spoznava in zna

TIGROVEC ŽEF

MIHA KLINAR

»O, stric, stric! Ključavničar bom Ključavničar!«

»Da, ključavničar! Stanoval boš v gospodovi hiši. Tudi za tvojo hrano bo poskrbel. Vidiš, lahko si hvaležen! Lahko si srečen!« govori stric, kakor da se mu Žefova hvaležnost zdi premajhna.

»Saj sem! In še kako!« zatrjuje Žef, stric pa napravi resen obraz.

»Jutri te bom peljal h gospodu Alešu. Šel se mu boš predstaviti. In ne pozabi, to je bogat in imeniten gospod... In moj znanec.«

Toda, ko naslednji dan odhajata k temu imovitemu gospodu in stricemu znanecu, ga stric pelje samo do vrtnih vrat. Na betonskem stebru je gumb električnega zvonca. Onstran ograje med skrbno urejenim drevoredom je gosposka vila.

»Tu pozvoni! Na tale gumb pritisni in počakaj! Jaz nimam časa. Delo imam. Že dva dni nisem delal. Mudi se mi. Se boš že sam znašel,« ga stric pusti samega in odhiti. Žef ga vidi le še, kako naglo izgine za vogalom...

TRAVA v vrtu, skrbno negovanem in urejenem kakor park v Gorici je rosna od dežja, ki je prenehal šele proti jutru. Tudi zdaj ni nebo poletno jasno, marveč ga pokriva mrena oblakov, ki se para le tu in tam v blede jasnino. Ponekod nastajajo večje raztrganine, prave luknje, dokler jih zopet z oblaki ne zakrpa veter, kakor da bi se bal, da bi se modra jezerca jasnine ne razlila po vsem nebu ali pa se celo izlila na zemljo.

Mama mu je včasih rekla, da so ti mrenasti oblaki pajčevina, ki jo prede sonce, da bi se lahko spočilo.

— Sonce je čudežni zlati pajek, ki ljudem prede srečo.

In res je danes sonce podobno takemu pajku iz maminih pravljic.

Davno je že tega, ko mu je mama pripovedovala pravljice.

O Zlatem pajku mu je povedala celo vrsto zgodb. Prvič je bil Zlati pajek sonce. Drugič je bil pravi pajek, tak, kakršen prede pajčevine po hlevih in hišah. In ker se ni sprehajal kakor sonce po nebu,

ločiti pravico od krivice, ki zaslužuje človeka. Trpljenje je lok, naperjen v nasilje. Ko bo dovolj napet, se bo izprožil sam in nasilje in vse zlo, ki ga nasilje povzroča, se bo razpršilo kakor pena, kakor strupena megla, ki s slano mori travo in rože. Sonce ima močnejše puščice kakor mraz. Tako je govoril in ljudje so ga razumeli. Trpljenje jih ni več razkrajalo, marveč jih je delalo odporne. Niti smrti se niso več bali, čeprav so padale glave. Tudi popotnega pevca, ko so ga prijeli, so obsodili na najglobljo ječo, da bi poginil kakor žival od lakote in nepodirne teme. »Zdaj boš spoznal, kaj je močnejše. Sem ne boš priklical svetlobe. V temi boš poginil,« so mu grozili. Noben pes ne bo vedel za tvojo smrt. Noben pes te ne bo več povohal. Toda čim so zaklenili ječo za seboj in odšli, je pevec zapel in nekje v temi se je zasvetlikalo drobno kakor kresnica. Pa ni bila kresnica. Iz svetle pikice so rasli žarki. In ti žarki so se začeli premikati kakor drobne nožice, obenem pa je svetloba naraščala, dokler v temni podzemeljski ječi ni bilo svetlo, kakor da bi vanjo vstopil najlepši, najbolj sončni poletni dan. Teme ni bilo več. Stene niso bile več stene ječe, marveč gore, naše gore, kadar jih oživi poletje. Tla niso bila več mrzla vlažna prstena tla, marveč travnata jasa, polna dišečih planinskih rož in trav: majhna sonca zlate arnike, modre encijanove oči, škrlatno rdeči jeglički. Pevec se je čudil: »Odkod vse to?« »To so zlati lasje tvoje matere,« so odgovorile arnike. »Mi smo vzcveteli iz plavih oči tvojega dekleta, ki so jih ji iztaknili rablji,« so zašepetali encijani. »A mi iz krvi njenega srca in iz src vseh, ki so trpeli in umirali za pravico,« so zazveneli jeglički z govorico, ki jo lahko razume samo pevčevo srce. »A kdo je vse to pričaral,« je vprašal pevec. »Jaz,« je spregovoril zlati pajek in postal majhno sonce. »Tvoje hrepenenje me je priklicalo. Prišel sem, da te rešim.« »Rešiš? A kako? V ječi sem. Če ne umrem od teme in gladi, me bodo odgnali pred rabljevo tnalo in me obglavili.« »To se bo tudi zgodilo,« je rekel pajek. »A bodi močan, zvest svoji pesmi, svoji veri v dobro in pravico.« In res so prišli po pevca.

(Nadaljevanje s 3. strani)

**POPREČNI NOMINALNI NETO OSEBNI DOHODEK
ZA OBDOBJE JANUAR—OKTOBER 1971 IN 1972**

1.	SFRJ		Vrstni red panog po neto osebnih dohodkih	
	1971	1972		
2	3	4	5	
SKUPAJ	1.387	1.652	I	II
GOSPODARSTVO	1.349	1.602	—	—
INDUSTRIJA IN RUDARSTVO	1.324	1.568	—	—
Elektro-energija	1.921	2.169	9	8
Hidroelektrarne	2.176	2.460	—	—
Termoelektrarne	1.889	2.134	—	—
Prenos elek. energije	2.297	2.561	—	—
Distribucija elek. energije	1.850	2.091	—	—
Elektrogospodarska skupnost	2.419	2.447	—	—
Ruda in koks	1.389	1.589	36	39
Nafta	2.068	2.258	5	6
Črna metalurgija	1.509	1.799	26	14
Barvna metalurgija	1.434	1.643	32	15
Nekovine	1.239	1.452	50	41
Kovinska industrija	1.349	1.581	38	35
Ladjedelništvo	1.803	2.197	7	3
Elektro industrija	1.330	1.551	41	45
Kemična industrija	1.438	1.707	30	16
Gradbeni mater.	1.323	1.562	40	24
Lesna industrija	1.185	1.419	51	36
Industrija papirja	1.333	1.565	39	19
Tekstilna industrija	1.040	1.319	53	48
Industrija usnja in obutve	1.139	1.408	52	31
Gumarska industrija	1.250	1.530	44	29
Prehrabena industrija	1.281	1.537	43	28
Grafična industrija	1.632	1.865	21	27
Tobačna industrija	1.142	1.504	46	20
Filmska industrija	1.784	1.980	16	23
Raziskave ribarstva	1.512	1.783	28	49
Ostala navedena industrija	1.389	1.602	35	10
KMETIJSTVO	1.193	1.473	48	33
IN GOZDARSTVO	1.318	1.470	49	26
GOZDARSTVO	1.338	1.619	—	—
GRADBENISTVO	2.571	2.752	1	22
Projektiranje	1.249	1.524	45	37
GRADNJA	1.515	1.792	—	—
PROMET	1.391	1.657	31	3
Železniški	1.662	2.044	14	—
Pomorski	1.486	1.626	34	5
Rečni, jezerski	1.995	2.272	4	11
Zračni	1.528	1.803	25	15
Medkrajevni	1.669	1.950	17	5
Mestni	1.620	1.933	19	1
Pretovarjanje in ostale usluge	1.559	1.821	24	12
PTT	1.470	1.717	—	—
TRGOVINA IN GOSTINSTVO	1.460	1.717	29	13
Trgovina na malo in veliko	1.931	2.198	6	7
Zunanja trgovina	1.807	2.042	15	17
Trgovinske usluge	2.062	2.319	3	18
Poslovna združenja	1.271	1.482	47	40
Gostinstvo in turist. poslov.	1.285	1.544	42	43
OBRTNIŠTVO	1.305	1.559	—	—
Proizvodno	1.298	1.573	—	—
Gradbeno	1.103	1.339	—	—
Osebnostne in druge usluge	1.340	1.585	37	30
STANOVANJSKA IN	1.589	1.908	—	—
KOMUNALNA DEJAVNOST	1.548	1.861	—	—
NEGOSPODARSTVO	1.521	1.847	23	53
KULTURNA IN SOCIALNA	1.348	1.650	—	—
DEJAVNOST	1.764	2.106	—	—
Šolska dejavnost	2.105	2.526	—	—
Osnovne šole	1.873	2.165	10	42
Srednje šole	1.516	1.797	27	46
Višje in visoke šole	1.795	2.097	12	32
Znanstvena dejavnost	1.543	1.856	22	51
Kultura in prosveta	1.362	1.641	33	44
Umetnost in zabava	1.694	2.029	—	—
Zdravstvena dejavnost	1.858	2.138	11	52
Socialna zaščita	2.192	2.510	2	21
DRUŽBENE IN DRŽAVNE	1.883	2.188	8	9
SLUŽBE	1.971	2.245	—	—
Družbene organizacije	1.913	2.220	—	—
Gospodarske zbornice	1.744	2.094	—	—
Finance in zavarovanje	1.742	1.881	—	—
Banka in hranilnice	1.764	2.090	13	34
Zavarovanje	1.573	1.926	20	47
SDK	2.020	2.515	—	—
Loterija, stavnice in ostalo	2.000	2.439	—	—
Socialno zavarovanje	1.945	2.245	—	—
Organi uprave	1.604	1.776	—	—
Zvezni	1.422	1.741	—	—
Republiški	1.661	1.997	—	—
Pokrajinski	—	—	—	—
Okrajni	—	—	—	—
Občinski	—	—	—	—
Pravosodje	—	—	—	—

(Nadaljevanje s 3. strani)

elektro motorja na progi 320 premera. Dalje je bilo v juliju 45,25 % zastojev predvsem zaradi okvare peči Custodis in 20 t žerjava. V avgustu je bilo zopet samo zaradi okvare peči Custodis 17,67 % zastojev, v septembru pa kar 38,44 %. V novembru je povzročil izredni remont močno povišanje vzdrževalnih zastojev na 38,89 %. Poleg vzdrževalnih zastojev je največ valjarskih 8 — 12 %, tehnoloških 5 — 7 %, slab material, peč 4 — 6 % itd. Vzdrževalnih zastojev v poprečju 1972. leta je 16,01 % in so za 1,43 % višji od poprečja 1971. leta. Skupni zastoj v poprečju 1972. leta je 41,31 % in so za 3,97 % višji od poprečja 1971. leta. Efektivni čas obratovanja v poprečju 1972. leta znaša 53,08 % in je za 1 % nižji od poprečja 1971. leta.

V valjarni 2400 vzdrževani zastoji presega normativ samo v decembru. Vzdrževalni zastoji znašajo v decembru 6,53 %, predvsem zaradi zlo- mov valjnic in verig. Vzdrževalni zastoji v poprečju 1972. leta znašajo 2,64 % in so za 0,21 % nižji od poprečja 1971. leta. Skupni zastoj v poprečju 1972. leta znašajo 13,31 % in so za 1,39 % nižji od poprečja 1971. leta. Efektivni čas obratovanja v poprečju 1972. leta znaša 53,02 odst. in je za 1,68 % nižji od poprečja 1971. leta.

Največji odstotek vzdrževalnih zastojev v jeklovleku je bil v mesecih: junij 9,40 odst., avgust 7,22 % in oktobru 7,30 %. Vzdrževalni zastoji v poprečju 1972. leta znašajo 4,07 % in so za 0,17 % nižji od poprečja 1971. leta. Skupni zastoj v poprečju 1972. leta znašajo 14,23 % in so za 2,18 % nižji od poprečja 1971. leta. Efektivni čas obratovanja v poprečju 1972. leta znaša 52,15 % in je za 1,95 % višji od poprečja 1971. leta.

Vzdrževalni zastoji v valjarnah v poprečju 1972. leta znašajo 6,60 % in so za 0,33 odst. višji od poprečja 1971. leta. Skupni zastoj v poprečju 1972. leta znašajo 20,23 % in so za 0,55 % višji od poprečja 1971. leta. Efektivni čas obratovanja v poprečju 1972. leta znaša 49,92 % in je za 1,25 odst. nižji od poprečja 1971. leta. K slabšemu rezultatu valjarn v letu 1972 v primerjavi z letom 1971 je vsekakor prispevalo slabo obratovanje valjarne žice.

**PREDLOVALNI
OBRATI**

Hladna valjarna ima največji delež vzdrževalnih zastojev v februarju 11,66 % (V. Müller 393 mehanska okvara, M. Müller 222 ur elektro okvara) in v marcu 8,55 % (V. Demag 204 ure mehanska

ZASTOJI V LETU 1972

okvara, V. Müller 217 ur mehanska okvara). Poleg vzdrževalnih zastojev je tudi visok odstotek zastojev zaradi pomanjkanja delovne sile, ki se giblje skozi vse leto od 15 — 20 %. Vzdrževalni zastoji v poprečju 1972. leta znašajo 4,99 % in so za 11,95 % nižji od poprečja 1971. leta. Skupni zastoji v poprečju 1972. leta znašajo 32,89 % in so za 3,52 % višji od poprečja 1971. leta. Efektivni čas obratovanja v poprečju 1972. leta znaša 42,26 % in je za 0,15 % nižji od poprečja 1971. leta.

V žičarni znašajo vzdrževalni zastoji v oktobru 8,17 % (zaradi mehanskih in elektro okvar na strojih: Herborn 9, 19, Vaughn 5/6, HIC, Gerh., RF-mokro itd.). Vzdrževalni zastoji v poprečju 1972. leta znašajo 6,08 % in so za 3,60 odst. nižji od poprečja 1971. leta. Skupni zastoji v poprečju 1972. leta znašajo 20,62 % in so za 0,59 % nižji od poprečja 1971. leta. Efektivni čas obratovanja v poprečju 1972. leta znaša 54,32 % in je za 0,18 % nižji od poprečja 1971. leta.

V elektroodnem obratu ni večjih vzdrževalnih zastojev. V poprečju 1972. leta znašajo 1,86 % in so za 1,23 % večji od poprečja 1971. leta. Skupni zastoji v poprečju 1972. leta znašajo 12,50 % in so za 3,10 % nižji od poprečja 1971. leta. Efektivni čas obratovanja znaša v poprečju 1972. leta 38,53 % in je za 0,83 % višji od poprečja 1971. leta.

V žebeljarni vzdrževalni zastoji v poprečju 1972. leta znašajo 4,77 % in so za 0,47 odst. višji od poprečja 1971. leta. Skupni zastoji v poprečju

1972. leta znašajo 18,45 % in so za 10,53 % nižji od poprečja 1971. leta. Efektivni čas obratovanja v poprečju 1972. leta znaša 42,69 % in je za 4,79 % višji od poprečja 1971. leta.

Vzdrževalni zastoji v predelovalnih obratih znašajo v poprečju 1972. leta 4,42 % in so za 2,75 % nižji od poprečja 1971. leta. K temu izboljšanju so pripomogli dobri rezultati hladne valjarne in žičarne. Skupni zastoji v poprečju 1972. leta znašajo 21,23 odst. in so za 3,60 % nižji od poprečja 1971. leta. Tu je treba še pripomniti, da velik delež skupnih zastojev še vedno zajema pomanjkanje delovne sile v vseh predelovalnih obratih. Efektivni čas obratovanja v poprečju 1972. leta znaša 44,45 % in je za 2,37 odst. višji od poprečja 1971. leta.

ŽELEZARNA

Vzdrževalni zastoji v obratih v poprečju 1972. leta znašajo 4,47 % in so za 0,75 % nižji od poprečja 1971. leta. Skupni zastoji v poprečju 1972. leta znašajo 16,16 % in so za 1,11 % nižji od poprečja 1971. leta. Efektivni čas obratovanja v poprečju 1972. leta znaša 57,27 % in je za 3,06 % nižji od poprečja 1971. leta.

Rahlo izboljšanje zastojev v letu 1972 v primerjavi z letom 1971 še ne pomeni izboljšanja stanja naprav v železarni, bolj zaskrbljujoče je večkratno nihanje zastojev po obratih iz meseca v mesec, saj že zvišan odstotek zastojev v enem obratu lahko močno vpliva na skupni rezultat.

**Časovni pregled vzdrževalnih zastojev
v železarni v letu 1971/72**

Obrat	leto 71		leto 72	Normativ	Razlika	+ —
	1	2				
			3		2-1	3-2
Plavž I	0,60	0,38	0,25	+	0,22	+ 0,13
Plavž II	0,48	0,20	0,25	+	0,23	- 0,05
Aglomeracija	—	11,18	10,00	—	—	+ 1,18
SM-peči	—	0,34	3,00	—	—	- 2,66
EP-ASEA	3,00	1,44	3,00	+	1,56	- 1,56
EP-Lectromelt	4,74	2,50	5,00	+	2,24	- 2,50
Tališnice	2,21	2,67	4,30	—	0,46	- 1,63
Bluming	9,10	9,14	8,00	—	0,04	+ 1,14
Štekel	0,57	1,14	2,00	—	0,57	- 0,86
Valjarna žice	14,58	16,01	12,00	—	1,43	+ 4,01
Valjarna 2400	2,85	2,64	4,00	+	0,21	- 1,36
Jeklovlek	4,24	4,07	3,00	+	0,17	+ 1,07
Valjarne	6,27	6,60	5,80	—	0,33	+ 0,80
Hladna valj.	16,94	4,99	6,00	+	11,95	- 1,01
Žičarna	9,68	6,08	6,00	+	3,60	- 0,08
Elektrodni	0,63	1,86	3,00	—	1,23	- 1,14
Žebeljarna	4,30	4,77	3,00	—	0,47	+ 1,77
Predel. obrati	7,17	4,42	4,50	+	2,75	- 0,08
Tališnice	2,21	2,67	4,33	—	0,46	- 1,66
Valjarne	6,27	6,60	5,80	—	0,33	+ 0,80
Predel. obrati	7,17	4,42	4,50	+	2,75	- 0,08
Železarna	5,22	4,56	4,87	+	0,66	- 0,31

Opomba

+ nad normativom
— pod normativom
+ leto 1971 nad letom 1972
— leto 1971 pod letom 1972

S sej sindikalnih odborov

UPRAVNE SLUŽBE

V četrtek 11. januarja, je bila konstituantna seja sindikalnega odbora. Najprej so razdelili dolžnosti članom sindikalnega odbora nato pa naročili predsednikom komisij, da do 15. februarja izdelajo okvirne programe za delo v prihodnje. Komisiji za izobraževanje in kulturo predlagajo naj bi organizirala predavanja ali pa ogled gledaliških in opernih predstav. V nadaljevanju seje so rešili še nekaj tekočih zadev.

OTK

V torek, 9. januarja, je bila konstituantna seja sindikalnega odbora. Po kratki uvodni besedi tov. Soka so članom sindikalnega odbora razdelili dolžnosti. Določili so tudi člane sindikata po posameznih obratih, ki bodo vpisovali letno članarino v članske izkaznice. Za sodelavce, ki se udeležujejo na športnem in rekreacijskem področju so določili za malico 10 din na Jesenicah in 30 din izven Jesenic. Po vsaki seji sindikalnega odbora bodo sprejete sklepe posredovali uredništvu Železarja za objavo.

RTA

Sindikalni odbor je imel drugo sejo 12. januarja. Najprej so uredili nekatere organizacijske zadeve, nato pa so nadaljevali razpravo o občnega zbora. Predsednik komisije za medsebojne odnose in nagrajevanje tov. Ipavec je povedal, da komisija ni bila dobro obveščena o premikih delavcev na RTA, oziroma da so o teh premikih odločali le določeni ljudje brez sodelovanja delovnih skupin. Nadalje je povedal, da programa o napredovanju uslužbencev nimajo na vodstvu RTA, niti ga nima komisija za medsebojne odnose in nagrajevanje.

Sindikalna organizacija in komisija sta enotnega mnenja, da je treba rešiti še ostala vprašanja glede napredovanja delavcev. Komisiji

za medsebojne odnose in nagrajevanje so še naročili naj uredi vse potrebno, glede izpitnih programov Uršiča in Dolinška ter za polaganja VK izpitov za instrumentalce.

Ob koncu seje so se strinjali s humano akcijo za solidarnost z ljudmi, ki jih je prizadela vojna ali razne elementarne nesreče. Menijo, da bi morala obstajati za denarne prispevke enotna merila in da ta denar ne bi štel v davčno osnovo. Pripomnili so, da so o pomoči poplavljenecem v Pomurju razpravljale in sklepale delovne skupine, prispevek za Vietnam pa je bil odtegnjen iz sindikalne blagajne.

PIV

Konstituantna seja novo izvoljenega sindikalnega odbora je bila 29. decembra. V prvem delu seje so razdelili dolžnosti, nato pa so sprejeli sklep, da bodo o kandidatih za odlikovanja razpravljali na prihodnji seji. V zvezi s tem so predsedniku naročili naj skupaj z obratovodstvom pripravi ustrezne predloge kandidatov.

STRUGARNA VALJEV

Sindikalni odbor je imel konstituantno sejo 15. januarja. Poleg razdelitve dolžnosti članom na novo izvoljenega sindikalnega odbora so obravnavali še tekoče zadeve. Sodelavki Mariji Bedene so dodelili enkratno denarno pomoč. Bogomirju Svetinu so naročili, da vpiše plačano sindikalno članarino v knjižice. Ob koncu seje so sprejeli sklep glede predloga za podelitev odlikovanja, nato pa so se dogovorili, da bodo na sejah sindikalnega odbora razpravljali o članih kolektiva, ki bolujejo več kot 30 dni zaradi morebitne dodelitve socialne pomoči.

PROFILARNA

Konstituantna seja sindikalnega odbora je bila 20. decembra. Novo izvoljenim članom so razdelili dolžnosti, ob koncu seje pa so sprejeli

sklep, da pošljejo vsem članom kolektiva, ki so v JLA ustrezni denarni znesek.

JEKLOVLEK

Člani na novo izvoljenega sindikalnega odbora so se sestali 15. januarja. Člane odbora so seznanili z dolžnostmi, ki jih bodo opravljali v prihodnji mandatni dobi. Tov. Markelj, predsednik sindikalnega odbora je apeliral na vse člane, naj bodo aktivni pri svojem delu. Analizirali so potek občnega zbora, ki je uspel, vendar ugotavljajo, da je bilo na občnem zboru premalo razprave o delu sindikalnega odbora. Blagajnik je na koncu seje poročal o stroških občnega zbora. Odobrili so še nagrade za prva tri mesta v streljanju v skupnem znesku 200 din. Nadomestilo za malice tekmovalcem so povečali od 7 na 10 din.

SAMOTARNA

Konstituantna seja je bila 12. januarja. Predsednik delovnega predsedstva Maks Krmelj je povedal, da na občnem zboru izvoljeni predsednik Said Medič ne sprejme funkcije predsednika, zato je posredoval predlog, da mesto predsednika prevzame sodelavec Vinko Pfajfer, o čemer so razpravljali že na občnem zboru. S predlogom so se strinjali. Tov. Medič je v razpravi povedal razloge, zaradi katerih ne sprejema mesta predsednika sindikalnega odbora, pripravljen pa je prevzeti delo, ki ga bo lahko opravil.

STROJNO VZDRŽEVANJE

Poleg članov starega in novega sindikalnega odbora se je konstituantne seje, ki je bila 17. januarja udeležil tudi dipl. inž. Gasser iz obratovodstva strojnega vzdrževanja. Uvodni besedi predsednika je sledila razdelitev dolžnosti na novo izvoljenim članom sindikalnega odbora. V nadaljevanju seje so razpravljali o tekočih zadevah, med drugim tudi o vlogi sindikata v Železarni kot celoti in v okviru TOZD ter o rekreaciji. Ustrezni zaključki bodo sprejeti na prihodnji seji sindikalnega odbora. Inž. Gasser je v razpravi povedal, da so TOZD že ustanovljeni hkrati pa se je zavzel za tesno sodelovanje in obveščanje. Ker zaradi večjega števila delovnih skupin vseh ne morejo vključiti v sindikalni odbor, bodo posamezni člani sindikalnega odbora v svojih oddelkih odgovorni za sodelovanje z vsemi delovnimi skupinami. Razširjene seje sindikalnega odbora bodo organizirali, če bo treba obravnavati pomembna vprašanja, ali pa tudi širšo razpravo vseh članov sindikata.

Novice iz radovljiske občine

Na 49. seji obeh zborov občinske skupščine v sredo 31. 1., so odborniki sprejeli akcijski program stanovanjske gradnje v občini Radovljica za obdobje 1972 do 1976. Poleg tega pa so sprejeli odlok o določitvi najnižjega odstotka sredstev za razširjeno reprodukcijo in družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu, o obveznem prispevku in združevanju dela sredstev za kreditiranje stanovanjske gradnje, odlok o spremembah in dopolnitvah statuta občine in sklep o družbenem dogovoru v izvajanju kadrovske politike. Sprejeli so tudi sklep o preimenovanju poklicne kovinarske šole Radovljica v šolski center Radovljica in o pripojitvi gostinskega šolskega centra Bled k šolskemu centru Radovljica.

Svet za občo upravo pri občinski skupščini je poleg razprave o novem statutu občine obravnaval tudi osnutek novega zakona o vojaških pokopališčih.

Mladinski aktiv iz Verige je v sodelovanju z delavsko univerzo Radovljica prejšnjo sredo organiziral poljudno predavanje o ustavnih spremembah, ki ga je zelo uspešno posredoval Milan Baškovič iz Ljubljane. Predavanja se je udeležilo več kot 40 mladih.

Predsedstvo občinske konference ZM je v torek sklicalo posvet mladih informatorjev v mladinskih aktivih v občini. Razpravljali so o oblikah obveščanja, o zbiranju podatkov, izdajanju glasil in biltenov ter krajših informacij OK ZMS Radovljica.

Na rednem posvetu predsednikov in sekretarjev mladinskih aktivov, ki bo danes popoldne v Radovljici, bodo sprejeli program predavanj za aktivne in razpored volilnih konferenc, ki jih bodo sklicali v februarju. Dogovorili se bodo tudi o proslavah Prešernovega dne.

Na 26. razširjeni seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta, ki je bila v torek 30. januarja, so ocenili delo organov sveta v minulem letu in sprejeli program za prvo tromesečje 1973. leta. Razpravljali so tudi o funkciji in nalogah delavske kontrole, o podpisu družbenega dogovora o družbenem izobraževanju in o letošnji kulturni akciji. Na seji je bila podana informacija o poteku akcije podpisovanja samoupravnega sporazuma o sredstvih za stanovanjsko izgradnjo.

Včeraj popoldne je bila razširjena seja izvršnega odbora krajevne konference SZDL Radovljica. Sprejeli so letošnji program dela in finančni načrt in se dogovorili o aktiviranju organov konference, o evidentiranju možnih kandidatov za delegacije v KS in v občini. Potrdili so tudi pravilnik o podeljevanju priznanj krajevne konference SZDL.

V ponedeljek 29. januarja so v prostorih občinske skupščine predstavniki organizacij in temeljnih organizacij združenega dela, interesnih in samoupravnih skupnosti podpisali samoupravni sporazum o izločanju sredstev za stanovanjsko izgradnjo v občini.

V torek in sredo je bil na Bledu seminar za predsednike občinskih konferenc SZDL, ki ga je priredila republiška konferenca SZDL Slovenije. Osrednja tema je bila priprava za sklic pete seje RK SZDL Slovenije, na kateri bodo obravnavali kadrovske politiko v Sloveniji.

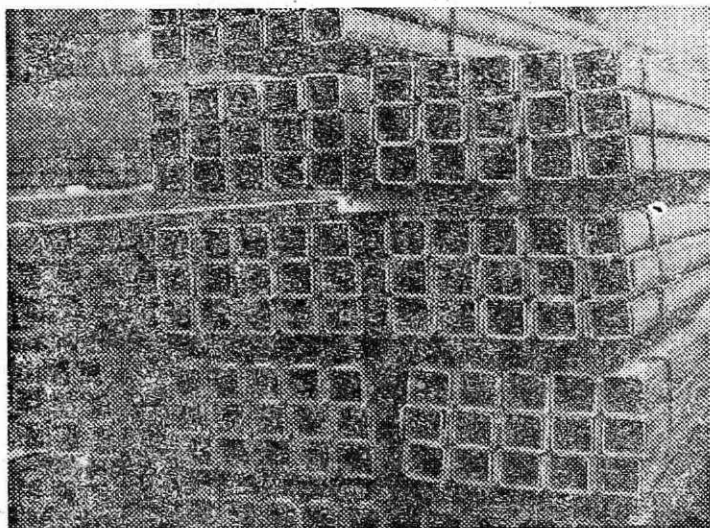
LIP Bled je sklical strokovni posvet gradbenih strokovnjakov iz vse Slovenije, ki so jih seznanili z lastnostmi in uporabo gradbenih elementov iz ISOSPANA, ki ga proizvaja LIP na Rečici.

Kljub temu, da ledena skorja na Blejskem jezeru še ni dovolj debela, je bilo v nedeljo že več sto neučakanih drsalcev na ledu. Med najvnetejšimi je bilo tudi nekaj takšnih, ki so se neprostoovoljno skopali v ledeni vodi.

Prejšnji teden je temeljna izobraževalna skupnost sklicala posvet o dejavnosti delavske univerze Radovljica. Predstavniki TIS in družbeno političnih organizacij so sklenili podpisati družbeni dogovor o družbenem izobraževanju in predlagali verifikacijo DU, ki jo terja zakon.

Na skupščini ZZB NOV občine Radovljica prejšnjo soboto, so za predsednika ponovno izvolili Janeza Strgovška in za tajnika Tončka Dežmana. Predlagali so, da bi bil tudi v bodoče predsednik RK ZZB NOV Slovenije Janko Rudolf.

Pod strokovnim vodstvom trenerja Lovra Zemve iz Gorij je OZTK Radovljica prejšnji teden organizirala dvodnevni seminar trenerjev na Pokljuki. Glede na očiten napredek smuških tekov, zlasti v Gorjah, v Bohinju in v Kropi, pričakujejo v prihodnjih letih večje uspehe tekmovalcev iz radovljiske občine.

Hladno oblikovani profili, izdelani v naši profilarni, pripravljeni za transport

Katera dela bodo opravljena na magistralnem in regionalnem cestnem omrežju v občini do l. 1975

Cestna skupnost Socialistične republike Slovenije je sprejela svoj program dela na cestnem omrežju do leta 1975 in letni plan za dela v letu 1973. Iz obeh dokumentov povzemamo opis in obseg tistih del, ki bodo izvršena na magistralnem in regionalnem cestnem omrežju v naši občini.

Do leta 1975 bo vloženih v cestno omrežje na prostoru naše občine 43.835.000 din od tega zneska pa letos 11.535.000 din. Kljub temu, da bi za uspešno rekonstrukcijo cestnega omrežja pri nas bilo treba vložiti dosti večja sredstva, so tudi v programu predvidena dela in sredstva znatno večja, kakor smo jih bili navajeni v preteklosti in zagadatelj vendarle pomenijo določen premik v hitrejšo modernizacijo.

Program do leta 1975 obsega naslednja dela:

1. Na odseku ceste I/1a med Belco in Kranjsko goro bo z novo asfaltbetonsko obdelavo opravljenih za 8.400.000 din del. Dela bodo izvajana pod naslovom »ojačitev do trajanega vozišča«, vendar bodo istočasno izvedene na cestišču določene korekture glede širine in nivelete približno z enakimi elementi in standardom ceste, kakor so bile opravljene korekture v letu 1972 na odseku med dovškim poljem in Belco. Asfaltno vozišče bo široko nekaj nad šest metrov, korigirane bodo nevarne krivine in dodane dovolj široke neasfaltirane bankine. Ni računati, da bi sredstva zadoščala za celotno traso med Belco in Kranjsko goro in je zagadatelj pričakovati, da bo del ceste med Martuljkom in Kranjsko goro treba urediti v letu 1976 in seveda zato nameniti ustrezna sredstva.

2. Na odseku med Podkorenem in Ratečami bo obstoječe vozišče prav tako ojačano. Sredstva, ki so predvidena za ta dela, znašajo 3.300.000 din. S tem denarjem bo omogočeno izvršiti zelo malo korektur, zato si bomo prizadevali, naj se modernizira toliko ceste, kolikor jo je za predvidena sredstva možno v elementih in standardu, ki bo

zagotavljal znatno večjo propustnost in varnost na moderniziranem odseku. V letošnjem in prihodnjem letu bo pripravljena študija o bodočem Podkorenskem jezeru. Mišljena je zemeljska pregrada v bližini nekdanjega železniškega postajališča v Podkorenu, za njo pa bi nastalo precej veliko umetno jezero, ki bi preplavilo ves močvirnat svet pod Zelenci. Jezero bi bilo poživilo v naravi, v letnem času pa bi se bilo v njem mogoče tudi kopati. Ker bo torej pripravljena zadnja študija, bo z njo izkazano, da bo del ceste trase treba dvigniti za nekaj metrov in bo usklajevanje skoraj zanesljivo zahtevalo, naj počaka rekonstrukcija tistega dela ceste, ki bo v bodoče poplavljen. Razumljivo, da bo v tem primeru moral investitor jezera sofinancirati z določenim denarjem tudi dela na novi cestni trasi tam, kjer jo bo treba dvigniti.

3. Obvoznica v Kranjski gori bo potekala po popolnoma novi trasi, severno od naselja. Veljala bo skupaj z regulacijo tistega dela Rojce, ki je prizadet s traso obvoznice okrog 12 milijonov dinarjev. Dela so že oddana in v teku. Izvaja jih Splošno gradbeno podjetje Sava z Jesenic in računamo, da bo jeseni 1973 mogoč promet že po novi cesti. Z obvoznic bo Kranjska gora razbremenjena zlasti tranzitnega prometa in ko bo nova cesta dograjena, se naselje ne bo več dušilo pod prometom, kakor je bilo to vsa zadnja leta. Skupno z obvoznic v Kranjski gori bo zgrajen tudi prvi del nove ceste proti Vršču, ki bo potekala po zahodnem bregu Pišnice in se bo priključila sedanji trasi v bližini novega hotela »Lek«. H gradnji obvozne ceste v Kranjski gori

prispeva sredstva tudi Skupščina občine Jesenice, ki je sodelovala tudi pri znatnem delu investicijskih predel. Predvsem je uredila vse zemljiške zadeve.

4. V prihodnjih treh letih bo zgrajena tudi obvoznica mimo podkorenske vasi za promet proti Korenskemu sedlu. Zanj je v načrtu predvidenih 2.750.000 dinarjev in bo potekala vzhodno od vasi Podkoren tako, da se bo odcepila od sedanje cestne trase na serpentin nad podkorensko vasjo in se spustila mimo vasi do obstoječe ceste. Tako bo vas razbremenjena tranzitnega prometa, hitrost in varnost prometa na tem odseku pa bosta znatno izboljšani. Ker še ni izdelan projekt bodoče obvoznice, je v tem času zelo težko ocenjevati, ali bodo predvidena sredstva zadoščala ali ne.

5. Nadaljevali bomo rekonstrukcijo med Potoki in Jesenicami. Za ta dela je predvidenih 12.100.000 din za cestišče in 935.000 din za mostova čez potoka Belo in Javornik. Razen tega bodo ta sredstva še oplenjena s prispevkom Skupščine občine Jesenice 500.000 din za cestišče in okrog 1.000.000 din za urejanje zemljiških in drugih premoženjskih zadev ter s participacijo železarne Jesenice na odseku Bela, kjer bo cesta speljana po novi trasi zaradi povečanja rezervata za gradnjo novih industrijskih objektov. Ta rekonstrukcija je že v gradnji. Izvajata jo Cestno podjetje Kranj in Gradis Jesenice. Računamo, da bo v letu 1973 nova cesta zgrajena do potoka Bela. Nova cesta ima elemente za vožnjo do 90 km tehnične hitrosti, vozišče bo široko 8 metrov, na mestnem območju pa 9 m. Razen tega bo na mestnem območju do gasilskega doma na Borovljah zgrajen enotranski, odtod dalje do gimnazije pa dvostranski pločnik.

6. Predvidena so tudi začetna sredstva za izpeljavo nove cestne trase med Jesenicami (bolnišnica) in Hrušico (hudournik Dobršnik). Ta nova cesta se bo ognila naselju Hrušica tako, da bo speljana pod Kopavnikom in bo v podvozu križala železnico proti Avstriji ter pod naseljem potekala proti zahodu, dokler se ne bo na zahodnem področju naselja Hrušica vzbela nazaj na traso obstoječe ceste. Za dela je predvidenih 9.900.000 din, kar za dovršitev zanesljivo ne bo zadoščalo in bo zato treba poiskati dodatna sredstva, če naj bi bila ta prepotrebna obvozna cesta dograjena do konca leta 1975. Ta odsek ceste bo razbremenil promet v vasi Hrušica, ki jo bo poslej

mogoče komunalno urediti (pločniki, javna razsvetljava), razen tega pa bo povečal varnost, saj imamo sedaj med Jesenicami in Hrušico kar dve črni točki (Kopavnik in Pajerjev klanec). Oba klanca skupaj z obstoječimi ovinki sta bila vzrok že mnogim prometnim nesrečam, razen tega pa tod zlasti v zimskem času pogosto pride do zastojev.

7. Vozišče bo ojačano in delno rekonstruirano tudi med Korenskimi sedlom in vasjo Podkoren (na bodočo obvožno cesto). Za ta dela je namenjenih 2.500.000 din. Poskušali se bomo dogovarjati, da bi bila sredstva vložena tako, da bi od mejnega prehoda navzdol postopoma nastala cesta enakih elementov in standarda, kakor je na avstrijski strani. Seveda za tak pristop sredstva ne bodo zadoščala in bo najbrž na novo urejen le del ceste, drugo pa bo moralo čakati za čas po letu 1975.

8. Vsa doslej našeta dela bodo opravljena na magistralni cesti, na regionalnih cestah pa program Cestne skupnosti SRS ne predvideva skoraj nobenih del. Edina postavka je 1.300.000 din za cesto Blejska Dobrava — Poljane. Ker se zahteva za dela na regionalnem cestnem omrežju mnogo večja participacija občin (običajno v razmerju 50:50) je pričakovati, da bo morala Skupščina občine Jesenice prispevati svojih 1.300.000 din, da bodo

dela na tej cesti stekla. Kljub temu, da je že izdelan idejni projekt ceste, še ni mogoče zanesljivo oceniti cene del in lahko domnevamo, da z 2.600.000 dinarji ne bo opravljenega kaj dosti več kot polovica načrtovanega dela. Zatorej bo tudi za to edino regionalno cesto, ki bo financirana v prihodnjem obdobju od Cestne skupnosti SRS (delno) treba iskati dodatna sredstva ali pa gradnjo dela te ceste prenesti v obdobje po letu 1975.

Kljub temu, da je iz povedanega moč ugotoviti, da je program sicer pogumno zastavljen, v marsikateri postavki pa le delno pokrit s sredstvi, je takšen, da smo z njim lahko zadovoljni, saj doslej v ceste na našem območju ni bilo vloženo še nič niti toliko sredstev, kolikor je načrtovanih za naslednje obdobje. In kljub temu, da bodo skoraj vsa sredstva vgrajena v magistralno cestno omrežje (saj je uspelo vnesti v program eno samo regionalno cesto), bo po letu 1975 laže programirati in načrtovati, saj bo dotlej le rekonstruiranih večina najbolj nemogočih cestnih odsekov in odpravljena večina črnih točk. Po letu 1975 je tudi pričakovati, da po izvršitvi načrtovanega programa na magistralnem cestnem omrežju ne bomo imeli več bitogramskih prevlek in prevlek iz lahkih asfaltov, ki skoraj vsako pomlad delno ali v celoti propadejo. Z. F.

Z zadnje seje občinskega odbora ZZB NOV Jesenice

Na zadnji seji predsedstva občinskega odbora ZZB NOV Jesenice, ki je bila 18. januarja, so najprej pregledali poročila o letnih skupščinah krajevnih organizacij ZB. Ugotovili so, da je bila povsod udeležba zelo dobra, razprava pa dovolj plodna. V glavnem so obravnavali delo v zvezi z negovanjem tradicij NOB, stanovanjsko in socialno problematiko borcev, družbeno-politična vprašanja današnjega časa in podobno. Najbolje pripravljene in izvedene skupščine so bile v Zirovnici, na Javorniku, na Plavžu, na Hrušici, v Mojstrani in Kranjski gori.

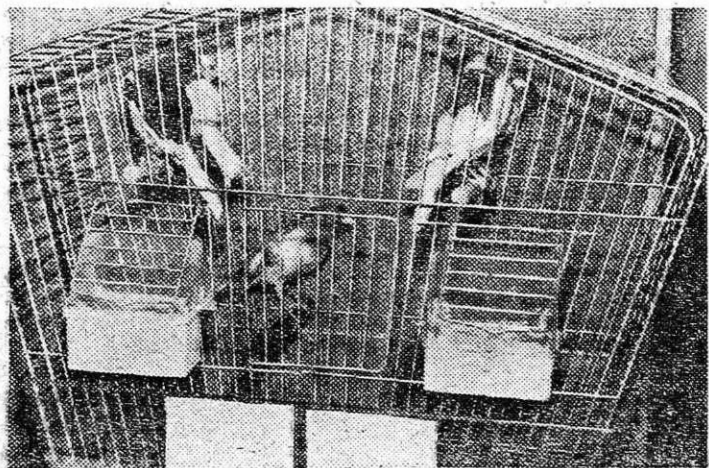
V nadaljevanju seje so govorili o pripravah na bližnjo skupščino občinskega odbora ZZB NOV, ki bo 10. marca v prostorih Kazine. V zvezi s tem so se dogovorili o pravi ustreznega poročila o triletnem delu in poročila o finančnem poslovanju za to

obdobje. Sklenili so, da bodo poročilo pripravili pravočasno, pred konferenco pa ga bo pregledalo še predsedstvo.

Na seji so govorili tudi o pripravah na skupščinske volitve, ki bodo letos v jeseni. Razprava je tekla predvsem o kadrovskih pripravah, to je o kandidatih za odbornike in najodgovornejše funkcije v skupščini občine. V zvezi s tem so sklenili, da bodo do prihodnje seje pripravili pregled evidentiranih kandidatov, nakar bodo šele lahko konkretnije razpravljali o tem vprašanju.

Poleg drugih tekočih zadev so se ob sklepu seje dogovorili o zadnjih pripravah za kurirski smuk na Pristavi 21. januarja in osmi tradicionalni zimski spominski pohod na Stol, ki bo 24. in 25. februarja, v spomin na boj 40 partizanov prvoborcev z 2000 Nemci.

B.

V osnovni šoli Prežihov Voranc je še danes in jutri odprta razstava ptic — na sliki kanarčki pevci

Društvo most za dobre sosedске odnose

Dvema zelo uspelima srečanjima prijateljev koroških Slovencev v letu 1970 in 1971 ter številnim manifestacijam med Slovenci z obeh strani Karavank bo ustanovni sestanek Društva prijateljev koroških Slovencev na Jesenicah v začetku marca letos dodal le še formalni status z društvenimi pravili in društveno izkaznico. Resnica je namreč, da se krog prijateljev koroških Slovencev iz leta v leto razširja, krog tistih ljudi, ki vedno bolj zavestno spoznavajo, da je dobre in iskrene sosedске odnose z republiko Avstrijo mogoče ustvarjati le s priznanjem narodnostne skupnosti na Koroškem kot enakopravnega subjekta v avstrijskem državnem prostoru. To spoznanje je pogojilo tudi gibanje za organizirano povezanost prijateljev koroških Slovencev v posebno društvo, ki bo z različnimi oblikami delovanja podpiralo boj koroških Slovencev za popolno uresničenje 7. člena državne pogodbe o obnovi neodvisne in demokratične Avstrije z dne 15. maja 1955, ki zagotavlja avstrijskim državljanom slovenske in hrvaške manjšine na Koroškem, Gradiščanskem in Stajerskem enakopraven narodnostni položaj v Avstriji. To pomeni, da bo društvo s svojo dejavnostjo prispevalo tudi pomemben delež k razvoju prijateljskih odnosov s sosednjo Avstrijo, pri čemer pa mora biti naša narodnostna skupnost na Koroškem subjekt za ustvarjanje dobrih odnosov, ki bodo prispevali h krepitvi miru in prijateljstva.

Te težnje in doseženi rezultati so pogojevali sklic pripravljalnega odbora za ustanovitev Društva prijateljev koroških Slovencev na Jesenicah. Med pobudniki so koroški partizani, borci prostovoljci za severne meje 1918 do 1919, kulturni in prosvetni delavci ter mladina.

V potek, 26. januarja, se je pripravljalni odbor sestel na svoji prvi seji. Predstavniki ZZB NOV in koroških parti-

zanov, borcev prostovoljcev za severne meje 1918-1919, občinske konference SZDL, Zveze mladine, Kulturne skupnosti in Zveze kulturno prosvetnih organizacij, so pozdravili ustanovitev in zavzeto spregovorili o delu društva oziroma društvenih pravilih, članstvu, članski izkaznici in o drugem. Precej je bilo govora o dosedanjih prizadevanjih v občini za tesnejše sodelovanje z našo na-

rodnostno skupnostjo na Koroškem in o njenem vključevanju v enotni slovenski kulturni prostor.

Med zelo pomembne naloge društva sodi objektivno informiranje članov društva in ostalih občanov o ekonomskem, političnem in kulturnem položaju koroških Slovencev v Avstriji na eni strani, na drugi pa koroške Slovence seznanjati prek različnih oblik o razvoju socialistične Slovenije in Jugoslavije. Ugotovili so namreč, da je zaradi aktivnega delovanja socialistični Jugoslaviji sovrane emigracije v Avstriji in drugih sovražnih elementov, med nekaterimi koroškimi Slovenci zelo popačena slika o socialističnem razvoju pri nas. Seveda pa bo osrednja naloga društva podpora koroškemu Slovincem v boju za dosledno uresničitev 7. člena avstrijske državne pogodbe, nadalje pospeševanje medsebojnih kulturnih in športnih stikov, zamenjava izletov, podpora koroškim besednim ustvarjalcem, pospeševanje - poglobljenih stikov med posameznimi društvi in organizacijami ter kraji z obeh strani Karavank itd. Vsi navzoči na seji so bili enotnega mnenja, da bo tako sodelovanje prispevalo tudi k dobrih sosedskim odnosom med Avstrijo in Slovenijo oziroma Jugoslavijo.

Na seji so bili mnenja, da bodo člani društva lahko vsi posamezniki od 16. leta starosti dalje, društvo pa bo vključevalo tudi kolektivne člane s čemer bi si ustvarilo ustrezno materialno osnovo za svoje delovanje, poleg rednih subvencij. Soglašali so z osnutkom tez za izdelavo društvenega pravilnika, ki ga bodo dokončno sprejeli na prihodnji seji pripravljalnega odbora. Soglasno so sprejeli tudi osnutek društvene izkaznice, ki ga je izdelal akademski slikar Jaka Torkar. Legitimacija v velikosti osebnih izkaznic bo izdelana že do ustanovnega občnega zbora, ki bo predvidoma v začetku marca.

Ustanovni občni zbor, ki bo v gledališki dvorani na Jesenicah bo razdeljen v dva dela. V prvem bodo poleg uvodnih referatov sprejeli pravilnik društva, v drugem delu pa bodo nastopili koroški pevci in folkloristi ter besedni ustvarjalci. Pred občnim zborom bodo v mali dvorani Delavskega doma na Jesenicah odprli slikarsko razstavo koroškega slikarja, študenta akademije za likovno umetnost na Dunaju - Joža BOSCHITZA.

O pripravah na ustanovni občni zbor Društva prijateljev koroških Slovencev Jesenice in o samem občnem bomo naše bralce še obvestili.

NIKAR TAKO!

Januar je mesec, ko ob pregledovanju dela preteklega leta načrtujemo novo. Gospodarji se radi, toda kritično ozirajo nazaj na opravljeno delo in ugotavljajo, da bo treba marsikaj popraviti, da bo spet red pri hiši: streha pušča, okenska barva se že marsikje lušči in vodovod nekaj nagaja. Drevje na vrtu je postalo nekam zanemarjeno in ograja komaj še stoji, da o avtu sploh ne govorim.

Tudi gospodinja bo pregledala, kaj vse bi bilo še potrebno. Preračunala bo, ali bi se dalo dokupiti nekaj pohištva, obleka z otroki tudi ne raste in kopalnico bi bilo že skrajni čas preurediti. Tudi otroci bodo marsikaj pripomogli k uspešnosti našega načrtovanja.

Tudi naši pogovori zahtevajo pogled nazaj. Velikokrat smo se srečali in pokramljali, dotaknili smo se mnogo takega, kar je narobe, pa srečujemo na vsakem koraku, še največkrat pa še kot Gorenjci v živem govoru. Če niso te vrstice našle niti enega odmeva v našem govoru in pisavi, potem bi kar težko zaorala spet nove brazde v tako nerodovito zemljo. Ker pa vem, da temu ni tako, in da ste vsaj ob kakih uradnih spisih le segli po tehle naših pogovorih, ne bom vrgla puške v koruzo. Kaj naj torej storimo, da bomo ob koncu letošnjega leta lahko rekli: »Storil sem veliko, več skoraj ne bi mogel.« Ne bo treba veliko. Da bi se naučili lepega in kulturnega izražanja, postanimo redni bralci ne samo dnevnega in revijalnega tiska, pač pa kdaj pa kdaj sezimo po dobri knjigi, pot nas naj večkrat zanese v gledališče, pa tudi na razstave in koncerte, saj je slikanje ali glasba posebna oblika estetskega izobraževanja. In ko sedimo pred televizorji in buljimo v vse mogoče in nemogoče oddaje, se premagajmo in ne zaspimo ali ne zaprimo sprejemnika, ko se bodo začele Kulturne diagonale. Kaj nas ne bi bilo sram, da bi ob podobni anketi, kot je bila letos v Ljubljani, odgovarjali tudi mi:

»Ne, nebene knjige nisem letos prebral.«

»Na nobenem koncertu nisem bil.«

»V gledališče pa res nisem imel časa hoditi!«

»Ne razumem se na slikarstvo.«

Klavrne so te besede, a še kako resnične in opominjajoče. Saj je to kulturna podoba našega naroda in po teh odgovorih sodeč nismo kaj prida kulturni.

Za začetek si zadajmo tole. Običajna vprašanja: »Maš kej za jest?« naj nadomestijo: »Imaš kaj jesti?« In če je to že komu preveč imenitno, naj enostavno reče: »Kaj bomo pa jedli?« »Dons« pa sploh izpustimo, ker te tisti hip pesti lakota, ko to sprašuješ. In še nekaj malega. Ko te bo mož spraševal, katero srajco naj obleče, mu ne reci: »Guno, ta rjavo!« ampak enostavno: »Ono, rjavo!«

O tem, kdaj nepravilno uporabljamo besedi »za« in »ta« v podobnih zvezah kot: za jesti, ta rjavo, pa drugič.

In še nekaj predlagam. Naslov našim sestavkom bomo spreminili. Strokovni naslov Jezikovni pogovori bomo zamenjali z bolj splošnim: Nikar tako! Mislim, da se strinjate z menoj, saj le-ta mnogo bolj ustreza vsebini mnogih naših razgovorov.

Ob kulturnem prazniku Slovencev - literarno glasbeni večer na Javorniku

Ob letošnjem kulturnem prazniku Slovencev, obletnici smrti našega največjega pesnika dr. Franceta Prešerna, pripravlja DPD Svoboda France Mencinger Javornik - Koroška Bela v sodelovanju s kulturno umetniškim klubom Tone Čufar Jesenice, ženskim pevskim zborom Jesenice in recitatorji, člani amaterskega gledališča Tone Čufar, za 8. februar literarno-glasbeni večer v dvorani delavskega doma Albina in Julke Pibernik na Javorniku.

V prvem delu bodo recitatorji, člani amaterskega gledališča Tone Čufar z gostom, domačinom, gledališkim in filmskim igralcem Mihom BALOHOM, poleg pesmi dr. Franceta Prešerna, predstavili še devet domačih besednih ustvarjalcev, predvsem članov kulturno umetniškega kluba Tone Čufar. Recitatorji bodo pod vodstvom Stanke Geršakove predstavili pesmi

naslednjih literatov oziroma besednih ustvarjalcev: Mateja Bora, Miha Klinarja, Cvetka Zagorskega, Valentina Cundriča, Crtomirja Sinkovca, Benjamina Gracerja, Marije Mencingerjeve in koroških pesnikov Andreja Kokota in Valentina Polanška.

Drugi del večera bo izpolnil s koncertom ženski pevski zbor Jesenice, pod vodstvom zborovodja prof. Milka Škoberneta. Izvajali bodo program, ki so ga pred kratkim posneli za ljubljanski radio in ki pomeni izredno lep kakovostni napredek najbolj marljivega pevskega zboru v občini.

To je tudi osrednja prireditve v občini ob slovenskem kulturnem prazniku, poleg že tradicionalne kolektivne slikarske razstave jeseniških slikarjev dolikovcev. Pričetek literarno glasbenega večera bo ob 18. uri v veliki dvorani delavskega doma na Javorniku.

Razstava ptic v osnovni šoli Prežihov Voranc

Na Jesenicah je veliko ljubiteljev in gojiteljev ptic. Najprej so bili vključeni v društvo za vzgojo in varstvo ptic v Ljubljani, pred dvema letoma pa so ustanovili samostojno društvo na Jesenicah. Aktivnih članov je 35, podpornih 70 ter mladincev 8.

Aktivni člani društva in gojitelji ptic pevk so pripravili že tretjo razstavo ptic. Odprli so jo prejšnjo soboto 27. januarja v prostorih osnovne šole Prežihov Voranc. Na njej razstavljajo v približno 70 kletkah nad 300 ptic in to malih ter velikih papig, barvnih kanarčkov in pevcev, posebej pa imajo golobe, fazane in 16 zunanjih

ptic - divjakov, ki so jih nalovili nalašč za razstavo, nato pa jih bodo zopet izpustili.

Društvo za vzgojo in varstvo ptic opravlja na Jesenicah in okolici pomembno nalogo. Poleg lastnih hranilnih hišic, ki jih imajo člani ob svojih hišah in stanovanjih, so po mestu razpostavili 20 društvenih hranilnih hišic, kamor nosijo člani društva in tudi drugi prebivalci ustrezno hrano za ptice v zimskem času. S tem pomagajo vsem, ki si prizadevajo ohraniti naravno, zdravo ter prijetno okolje.

Razstava bo odprta do jutri, 3. februarja.

B.

DOLIK za kulturni praznik Slovencev

V sredo, 7. februarja, bodo ob 18. uri v mali dvorani in čitalnici Delavskega doma odprli kolektivno razstavo likovnih del jeseniških slikarjev organiziranih v DOLIK. To je že tradicionalna razstava, ki jo dolikovci prirejajo ob kulturnem prazniku Slovencev - 8.

februarju, obletnici smrti največjega slovenskega pesnika dr. Franceta Prešerna.

Razstavo, ki bo odprta do vključno 18. februarja vsak dan od 9. do 12. in od 16. do 19.30 ure, bodo odprli s kratkim kulturnim programom.

Nezadovoljivi rezultati kegljačev na ledu na evropskem prvenstvu v Brixnu

Kakor jo je že nekaterim prirediteljem zimsko-športnih tekmovanj letošnja zima zagodila, ali celo onemogočila prireditve, tako je tudi evropskemu prvenstvu v kegljanju na ledu za leto 1973 v Italiji — Brixnu, onemogočila normalen potek.

Zaradi sorazmerno toplega vremena, dežja in snega, je pripravljeno tekmovališče z naravnim ledom na teniškem igrišču v Brixnu, odlovedalo. Tako je bil prireditelj primoran neposredno pred samim pričetkom EP premestiti moštveno tekmovalce v bližnjo ter zbijanju na umetno drsalno igrišče, sejemske hale v 40 km oddaljenem Bozenu. Tekmovalci meta na daljavo pa je bilo izvedeno na jezeru, oddaljeno 4 km iz Brixna.

Jugoslovanska reprezentanca na tem EP je bila po obsegu enaka prejšnjim udeležbam, t. j. štiri ekipe v moštvenem tekmovalstvu, 12 tekmovalcev v tekmovalstvu posameznikov ter trije tekmovalci meta na daljavo. Ekipe so nastopile v naslednjem sestavu:

I. BALINARSKI KLUB JESENICE: Franc Rozman, Stanko Pulec, Ciril Grabnar, Rudi Plešnikar in Silvo Kapus.

II. KKNL JESENICE »MURKA«: Alojz Drinovec, France Božič, Karel Koblar, Jože Klinar, Vlado Sodja.

III. KKNL Bled: Jože Rebec, Viktor Pogačar, Ivan Piber, Mirko Vovk in Slavko Košenina.

IV. KKNL JESENICE: Janec Rozman, Jože Hafner, Vinko Kozjek, Rudi Šapek in Jože Hafner ml.

Ker je bilo tekmovalje na

umetnem ledu, smo upali in pričakovali boljše rezultate, ker so naši tekmovalci najbolj vajeni ravno takih ledenih ploskev. Po doseženih rezultatih pa ugotavljamo poslabšanje, čeprav neznatno. Na EP 1972 v ZRN — Ruhpoldingu, so naše ekipe zasedle 11., 12., 14. in 15. mesto, na EP v Brixnu pa so med 21 nastopajočimi ekipami zasedli naslednja mesta:

KKNL Jesenice — ekipa Janec Rozman — 12. mesto (18 točk), **KKNL Bled** — ekipa Jože Rebec — 13. mesto (15 točk), **Balinarski klub Jesenice** — ekipa Franc Rozman — 15. mesto (12 točk) in **KKNL Jesenice, Murka** — 16. mesto (11 točk).

Prva tri mesta so kot v preteklih letih, zasedli Avstrijci in Nemci in sicer:

1. mesto s 36 točkami: **1. SSL Salzburg** — Avstrija, 2. mesto s 35 točkami: **TSV Frauenau** — ZRN, 3. mesto s 34 točkami: **Olympia Weiz-Pesch** — Avstrija.

Z doseženimi rezultati tekmovalstva posameznikov v bližnjem in zbijanju smo zadovoljni, ker je Jože Rebec iz KKNL Bled dosegel od skupno 60 tekmovalcev odlično 6. mesto. Naj povemo takoj v tolažbo, da se je lanskoletni prvak iz Ruhpoldinga (Kisslinger Rudolf — 79 točk) na tem tekmovalstvu uvrstil šele na 41. mesto z 51 točkami.

Na EP 1972 so naši tekmovalci — posamezniki — dosegli 10., 14., 16., 22., 24., 28. mesto na EP v Brixnu pa poleg že omenjenega 6. mesta, še:

19. mesto Rudi Šapek s 64 točkami, 20. mesto Jože Hafner, ml. z 62 točkami, 21. mesto Karel Koblar s prav ta-

ko 62 točkami, 25. mesto France Božič z 59 točkami in 30. mesto Rudi Plešnikar s 57 točkami. Sledijo: 37. Franci Rozman, 43. Mirko Vovk, 45. Stanko Pulec, 50. Božo Jemec in 59. Ivan Piber.

Tekmovalja v mestu na daljavo se je skupno udeležilo 16 tekmovalcev, od naših treh pripravljenih pa samo dva.

Z oziroma na slabe vremenske razmere niso bile dosežene običajne, ali pa rekordne daljave. V informaciji ali primerjavo podatek iz EP 1972, ko je prvak Peter Hörnl dosegel dolžino 150,09 m. Letos pa so bili doseženi naslednji rezultati:

1. mesto s 139,42 m **Griesner Izidor** iz Avstrije, 2. mesto s 133,65 m **Gang Georg** iz ZRN, 3. mesto s 131,80 m **Mussner Peter** iz ZRN.

Naša dva tekmovalca pa sta se uvrstila na: 14. mesto s 110,34 m **Božo Jemec** in 15. mesto z 90,10 m **Anton Kozelj**, oba iz KKNL Bled.

Sama organizacija te mednarodne prireditve je bila dobra še posebno, če upoštevamo težave z vremenom.

Ko ob analizi doseženih rezultatov naših reprezentantov ugotavljamo stagniranje in celo nazadovanje, se seveda postavlja vprašanje o vzrokih. V opravičilo je dosti subjektivnih in objektivnih faktorjev, od vseh pa je le nujno priznati dva od bistvenih vzrokov.

Po tekmovalstvu v Brixnu smo v razgovoru s predstavniki IFE postavili tudi vprašanje, kakšno je mnenje in ocena o naših tekmovalcih prav z ozirom na dosežene uspehe na letošnjem EP. Na to vprašanje smo dobili prav kratko ugotovitev in sicer, da so naši tekmovalci prav dobri, vendar pa po opremljenosti in rekvizitih oziroma čokih pa v znatnem zaostanku. Rešitev te ugotovitve oziroma problema, ki nam je povsem znan, seveda ne bo lahka, ker smo ob nabavi sodobnih rekvizitov vezani na uvoz in s tem na znatna finančna sredstva, ki nam skoraj niso dosegljiva. Kljub tej ugotovitvi, bo nujno iskati ustrezno rešitev.

Drugi problem pa je v rokah tehničnih vodstev posameznih klubov, še posebej pa tehničnega vodstva naše zveze. Pri tem mislim na spremembo pravilnika o določanju reprezentantov na EP, ter organizacijo sistemskih treningov ekip, kakor tudi posameznikov, ki bodo po novem pravilniku določeni za tekmovalja v mednarodnih arenah.

Ce nam bo uspelo rešiti navedena dva osnovna problema, potem lahko pričakujemo prva mesta pa tudi medalje na evropskih prvenstvih za naše kegljače na ledu.

C. E.

Laura Korošec

Drugo planinsko predavanje na Jesenicah

Prihodnji petek, dne 9. februarja, bo imel ob 18. uri v dvorani Delavskega doma na Jesenicah predavanje prof. Rado Kočevar, naš priznani predavatelj in odlični fotograf. Govoril bo o vzponu na Mont Blanc, streho Evrope. Rado Kočevar je bil v prvih letih po osvoboditvi naš vrhunski plezalec in alpinist, ki je ukrotil in premagal vrsto naših najtežjih kopnih in zasneženih in v led vkopanih sten in vrhov. Predavanje bo spremljeno z barvnimi diapozitivi.

Testno tekmovalje v Trziču

V izvedbi TVD Partizan Tržič — sankaska sekcija je bilo v soboto in nedeljo 27. in 28. januarja na ljubeljski sankaski progi IV. mednarodno sankasko tekmovalje, ki je bilo istočasno tudi tekmovalje za kategorizacijo tekmovalcev in testiranja tekmovalne proge zaradi evropskega prvenstva v sankanju na naravnih progah, ki bo 1974 v Trziču.

Na programu so bili trije teki in dva teka dvosedov. Tekmovalna proga je bila dolga 1135 m s poprečnim padcem 12,35 %, 16 zavoji in višinsko razliko 140 m je bila kljub trdni podlagi preveč snežena. To je pogojevalo boljše uvrstitev tistim tekmovalcem, ki so imeli sanke opremljene s plastično drsno ploskvijo (saniščem).

Temu primerni so tudi doseženi rezultati jeseniških tekmovalcev, ki so imeli na svojih sanah jeklene drsne ploskve, njihovi rezultati pa so kljub temu zadovoljivi. Vsekakor je bila najbolj zanimiva borba v članski konkurenci, kjer so najboljši jeseniški tekmovalci dosegli po treh tekih naslednja mesta: 7. M. Meglič, 9. Maks Klinar — oba sta se uvrstila v I. razred, 13. Divjak, 14. Štefelin M., 15. Srečo Klinar, 18. König — vsi so se uvrstili v II. razred.

Vsekakor so končno uvrstitev tekmovalcev odločali pogoj v prvem in tretjem teku, ko je proga ustrezala predvsem tekmovalcem, ki so imeli na sankah plastične drsne ploskve. V tretjem teku je s štartno številko 13 poskrbel za presenečenje Marjan Meglič, ki je s sankami UL-MI (Ulčar Milan) in z izredno dovršeno tehniko vožnje dosegel s časom 1,38,4 min rekord ljubeljske proge.

REZULTATI: Članice (skupno 8 tekmovalk): 1. Katj Ovsene, Tržič 4,21,1; 2. Cveta Tolar, Železniki — 4,49,2; 3. Marinka Jensterle, Begunje —

5,05,1; Jeseničanka Mira Bertonec je bila šesta (5,43,2).

Mladinke (skupno 7 tekmovalk): 1. Marija Raffer, Celovec — 4,07,0; 2. Marjanca Pavčič, Sora — 4,35,8; 3. Vanja Petelinčar, Sora — 4,36,4; Jeseničanka Nevenka Razinger je bila peta (4,58,4).

Starejši člani (skupno 9 tekmovalcev): 1. Milan Cesen, Tržič — 5,13,5; 2. Rudolf Teran, Tržič — 5,39,6; 3. Milan Miklavčič, Idrija — 5,41,0; jeseniški tekmovalci: 7. Janec Meglič 6,57,2; Drago Dokl je v drugem teku odstopil.

Člani (skupno 50 tekmovalcev): 1. Herbert Rebernik, Celovec — 5,04,9; Viko Bebeljak, Železniki — 5,11,3; 3. Franc Rozman, Bohinj — 5,13,4; 4. Janec Bahun, Tržič — 5,13,6; 5. Marjan Petelinčar, Sora — 5,14,9; jeseniški tekmovalci: 7. Marjan Meglič — 5,15,7; 9. Maks Klinar — 5,19,4; 13. Jože Divjak — 5,22,1; 14. Marjan Štefelin — 5,22,7; Srečo Klinar — 5,23,5; 18. Boris König — 5,32,4; 25. Vinko Lavtizar — 5,42,6; 36. Tone Zanski — 6,03,5; 38. Jakob Stalc — 6,21,0; in 41. Ervin Uršič — 6,30,9.

Mladinci (skupno 30 tekmovalcev): 1. Drago Cesen — 5,10,4; 2. Polde Perko — 5,22,5; 3. Tco Kalisnik — 5,26,7 vsi Tržič; jeseniški tekmovalci: 8. Mirko Klinar — 5,47,1 in 17. Silvo Rekar — 6,51,2; Miha Peternel je kot četrti v tretjem teku odstopil.

Dvosedi (skupno 19 dvojic): 1. Zupan J. — Resman P. Begunje 2,43,9; 2. Carman J. — Petelinčar M., Sora 2,46,4; 3. Zupan S. — Lombar M., Begunje 2,48,0; 4. Klinar Maks — Klinar Mirko, Jesenice 2,48,7; 10. Štefelin M. — Meglič M. 3,00,3; 12. Lavtizar V. — Meglič J. 3,07,3; dvojici Divjak J. — Peternel M. in König B. — Klinar S. sta v drugem teku odstopili.

Članice, mladinke in dvo-sedi so vozili na skrajšani progi.

J. J.

Občni zbor ŠSD Prežihov Voranc

Dne 17. januarja 1973 je bil ob desetletnici Šolskega športnega društva Prežihov Voranc občni zbor, katerega se je udeležilo 83 članov. Pregledali smo vse dosežke v prejšnjem letu in ugotovili, da smo sodelovali na 34 tekmovaljih in prireditvah. Najpomembnejši uspeh je prav gotovo osvojitev občinskega prvaka v košarki, katerega so dosegli učenci in učenke. Naslednji velik uspeh je tudi osvojitev republiškega prvenstva v veleslalomu, ki ga je

priporil Sašo Oblak. Pomemben uspeh je tudi v tem, ko se je na letovanju v Baški naučilo plavanja 96 % neplavalcev in neplavalke.

Po pregledu dela smo izvolili odbor, kateremu bo predsedovala Simona ZUPAN. Dejavnost ŠSD Prežihov Voranc bi bila lahko še bolj razgibana, saj je med učenci dosti zanimanja do športa, vendar zaradi prezasedenosti telovadnice, ne moremo zajeti vseh učencev.

Mirko Bogataj

Lep izlet Planinskega društva Jesenice

Tokrat je Planinsko društvo Jesenice organiziralo izlet pionirjev na Trstelj. Odhod je bil v soboto, dne 27. januarja ob enajsti uri z vlakom. Vozili smo se tri ure do Nove Gorice. Iz Nove Gorice smo se z avtobusom odpeljali v Dornberg, od tod pa smo dve uri in pol hodili do našega cilja. Hoja ni bila naporna, ker smo hodili počasi in si hkrati ogledovali pokrajino. Ko smo prispeli na vrh Trstelja, smo imeli pred seboj čudovit razgled. Zagledali smo kočo in stekli proti njej. Toda vrata so bila na razočaranje vseh zaprta.

Razočarani smo z našim vodnikom Jakobom Čopom odšli proti vasi Temenica, da bi dobili ležišča. Do glavne ceste smo hodili eno uro, tam pa smo se srečali z oskrbnico koč. Njen mož nas je z avtom peljal nazaj v kočo. V koči je bilo mrzlo, zato smo takoj zakurili, oskrbnica pa

nam je postregla s čajem, obenem pa smo pojedli nekaj svoje malice. Ker smo bili utrujeni od hoje, smo kmalu legli. Zbudili smo se v lepem, sončnem jutru. Zajtrkovali smo, nato pa smo se oskrbnici zahvalili za gostoljubje in se od nje poslovili.

Ko smo se vračali, smo opazovali pokrajino, ki je popolnoma drugačna kot smo je vajeni pri nas. Krasijo jo drevesa iz različnih krajev sveta. Trava je bila zelena in tudi snega ni bilo. Odpravili smo se v Dornberg ter se z avtobusom odpeljali nazaj v Novo Gorico. Iz Nove Gorice smo odšli v Kostanjevico in si ogledali samostan. V njem smo videli cerkev in grobnico burbonov. Kmalu smo se vrnili na železniško postajo ter se z vlakom odpeljali na Jesenice, kjer nas je pričakal sneg. Izlet nam bo ostal v prijetnem spominu.

Laura Korošec

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

3. februarja ameriški CS barvni film ob 15. uri POT NA ZAHOD, režija Andrew V. Malaglen, v glavni vlogi Kirk Douglas

3. in 4. februarja angleški CS barvni film ob 17. in 19. uri BARQUERO, režija Gordon Douglas, v glavni vlogi Lee Von Cleff

5. in 6. februarja francoski barvni film ob 17. in 19. uri UM CARUJE, režija Gerard Aury, v glavni vlogi Jean-Paul Belmondo

7. februarja italijanski barvni film ob 17. in 19. uri DVOJNI OBRAZ, režija Robert Hampton, v glavni vlogi Klaus Kinsky

8. in 9. februarja francoski CS barvni film ob 17. in 19. uri VDOVA COUDERC, režija Pierre Granier Delerre, v glavni vlogi Simone Signoret

10. februarja ameriški barvni risani film ob 15. uri TRNULJICA, režija Walt Disney

10. februarja francosko-italijansko-španski barvni film ob 17. in 19. uri REVOLVERASICE, režija Kristian Gak, v glavni vlogi Brigitte Bardot

KINO PLAVZ

3. in 4. februarja francoski CS barvni film ob 18. in 20. uri UM CARUJE

4. februarja ameriški CS barvni film ob 10. uri POT NA ZAHOD

5. in 6. februarja angleški CS barvni film ob 18. in 20. uri BARQUERO

7. in 8. februarja italijanski barvni film ob 18. in 20. uri DJANGOV SIN

9. februarja italijanski barvni film ob 18. in 20. uri DVOJNI OBRAZ

10. februarja francoski barvni film ob 18. in 20. uri PREKLETA MARIJA

KINO DOVJE-MOJSTRANA

3. februarja ameriški CS barvni film SMEŠNO DEKLE

4. februarja ameriški CS barvni film BALADA O DINGUS MAGEEJU

10. februarja francoski CS barvni film UM CARUJE

KRANJSKA GORA

3. februarja ameriški CS barvni film BALADA O DINGUS MAGEEJU

4. februarja italijanski barvni film DJANGOV SIN

7. februarja francoski CS barvni film UM CARUJE

8. februarja italijanski barvni film DVOJNI OBRAZ

10. februarja angleški CS barvni film BARQUERO

KINO DELAVSKI DOM JAVORNIK

3. februarja jugoslovanski film ob 18. uri MOJA NEUMNA GLAVA

4. februarja ameriški barvni film ob 17. uri POT NA ZAHOD

4. februarja ameriški CS barvni film ob 19. uri SMEŠNO DEKLE

7. februarja angleški CS barvni film ob 19. uri BARQUERO

10. februarja italijanski barvni film ob 19. uri DJANGOV SIN

Gledališče

NEDELJA, 4. 2. 1973 ob 15.30 uri Smiljan Rozman: CUDEŽNI PISALNI STROJCEK — Pravljičica v treh dejanjih.

Vse ljubitelji gledališča opozarjamo, da je nedeljska popoldanska predstava pravljice zadnja predstava na Jesenicah, zato ne zamudite priložnosti in si ogledite pravljico za otroke, stare do 70 let CUDEŽNI PISALNI STROJCEK.

ZAHVALA

Ob težki izgubi mojega dragega moža in našega očeta, brata, deda in strica

GUSTELJNA RAVHEKARIJA

se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem, znancem, njegovim bivšim sodelavcem ter sosedom, ki so v teh težkih dneh z nami sočustvovali ter nam ustno in pismeno izrekli sožalje.

Se posebno zahvalo smo dolžni sosedom za lepo cvetje ter materialno pomoč. Iskrena zahvala vsemu osebju internega oddelka Splošne bolnice na Jesenicah, zlasti primariju dr. Brandstetterju in dr. Novaku za požrtvovalno zdravljenje. Za poslovilne besede ob odprtem grobu se iskreno zahvaljujemo tovarišem Poldetu Ulagi, dipl. ing. Francetu Mlakarju, dipl. ing. Leonu Knezu, Edu Zorku, Francu Tomanu, Jožetu Strazišarju ter Maksu Kodriču, ki so v imenu njegovih prijateljev, članov Društva varilne tehnike Ljubljana, elektrodne obrata železarne Jesenice, borcev prostovoljcev za severno mejo Jesenice in Radovljica ter izseljencev iz Valjeva in Društva upokojencev Jesenice, orisal lik pokojnika.

Enako zahvalo smo dolžni tudi pevcem in godbenikom. Hvala tudi bivšim sodelavcem elektrodne obrata in sodelavcem knjigovodstva strojno energetskih obratov in strojnih delavnic za darovano cvetje in materialno pomoč.

Se enkrat iskrena hvala vsem, ki so nam v teh težkih dneh stali ob strani, počastili njegov spomin in pospremili dragega pokojnika na njegovi zadnji poti.

ZALUJOČI: žena, hčerki, sestre, brat, in ostali sorodniki.

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža, očeta, brata, starega očeta in strica

ALOJZIJA NOČA

se zahvaljujemo vsem, ki so počastili njegov spomin, nam izrekli sožalje in nam pomagali v času bolezni.

Iskrena hvala vsem darovalcem vencev in cvetja, žirovniškemu pevskeemu oktetu za žalostinke, kolektivu HVŽ železarne Jesenice in kolektivu obrata Planika na Breznici za izkazano denarno pomoč.

Posebej se zahvaljujemo dr. Capfu in dr. Tancarju ter vsemu zdravniškemu osebju, ki so pomagali v času bolezni.

Hvala sosedom za toplo razumevanje in pomoč v najtežjih

ZALUJOČI: žena Marija, hčerka Anja in Slavka z družino, sestra Marija, Ančka z možem, Slavko, Tončka in Mira z družinami

Viator pripravlja za dan žena dva enodnevna izleta

V poslovalnici prometnega — hotelskega in turističnega podjetja VIATOR Jesenice so za dan žena pripravili dva enodnevna izleta v naš najmodernejši hotel v Slovenskem Primorju — DELFIN v Portorožu. Cena enodnevnega izleta, v kar je vračunan prevoz z modernim turističnim avtobusom, enodnevni penzion plus kosilo, uporaba pokritega bazena, prost vstop v nočni lokal in v dvorano za rekreacijo v hotelu, je 160,00 din na osebo. Prvi izlet bo 8. drugi pa 10. marca, obakrat z odhodom ob 6. uri zjutraj izpred železniške postaje. Prijavite se lahko na turističnem biroju VIATOR Jesenice, Titova 69, telefon 81-959, kjer dobite tudi podrobne informacije. Izleta bosta v obeh primerih le, če bo zadostno število prijav.

To je izredno ugodna prilika, da ob svojem prazniku žene preživijo dan in pol ob naši morski obali, ki je v teh dneh že pomladansko razpoložena. To je tudi lepa možnost, da posamezni sindikalni odbori pripravijo zaposlenim ženam prijetno presenečenje ob osmem marcu.

Najmlajši so tekmovali

V Trzinu je bilo meddruštveno tekmovanje v veleslalomu za cicibanke in cicibane. Tekmovanje je šlo za kategorizacijo. Udeležba je bila številna, saj je nastopilo okoli 130 tekmovalcev. Tekmovanja so se udeležili tudi mladi smučarji iz Zagreba. Proga je bila dolga 700 m in je imela 22 vratic. Ponekod je bila tudi ledena, tako da so se tekmovalci z visokimi številkami lahko bolje uvrstili.

Med cicibankami, katerih je bilo 39, je bila najboljša

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame, stare mame in prababice

ALOJZIJE KOŠIR

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam izrazili sožalje in z nami sočustvovali.

Posebno smo hvaležni dr. Sajovicu za dolgoletno zdravljenje in pomoč v najtežjih trenutkih.

Se enkrat iskrena hvala vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti.

ZALUJOČI: hčerka Ivanka z družino

ZAHVALA

Ob prerani in boleči izgubi moža, očeta in brata

ALOJZA KOLMANA

se lepo zahvaljujem vsem, ki so nam ob težkih trenutkih nudili nesebično pomoč, sosedom, znancem in njegovim sodelavcem, ki so pokojnemu poklonili cvetje in vence ter ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala njegovim sodelavcem, poklicnim in prostovoljnim gasilcem železarne za vso pomoč, spremstvo na njegovi zadnji poti in poslovilne besede ob odprtem grobu.

Lepa hvala tudi pevcem Društva upokojencev Javornik za žalostinke. Hvala vsem, ki so nam izrekli sožalje in z nami sočustvovali.

ZALUJOČI: žena, hčerka Danica z družino, sin Slavko, brata Jože in Franc z družinami in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Za moj 90 letni rojstni dan se moram v prvi vrsti zahvaliti Poldetu Ulagu, kot pevovalcu pevskega zbora Jeklar in vsem pevcem, ki so me razveselili z nekaterimi pesmimi.

Enaka zahvala velja pevskeemu zboru javorških upokojencev in pevcem s Planine pod Golico.

Vsem skupaj prav lepa hvala.

Cena Ambrožič

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem osnovni organizaciji sindikata plavž za prejeto darilo in denarno pomoč, ter obisk na domu v času moje bolezni. Sodelavcem pa želim srečno in uspešno leto 1973.

Upokojenec
Janez Beguš

BARQUERO je angleški western, ki pripoveduje o spopadu osamljenega brodarja z roparsko tolpo na mehiški meji

HOKEJ NA LEDU

Pionirji Jesenic državni prvaki

Prejšnji teden je bilo v Zagrebu pionirsko državno prvenstvo v hokeju na ledu, na katerem so nastopile ekipe: Olimpije, Jesenic in Hrvatske I. in II. Naši najmlajši so nas na tem prvenstvu izredno častno zastopali in zelo prepričljivo osvojili naslov državnega prvaka. Z visokimi zmagami so dokazali, da na Jesenicah raste izredno talentirani rod mladih hokejistov, ki bo z leti lahko uspešno zamenjal svoje starejše tovariše. Vsekakor pa gre priznati tudi dolgoletnemu trenerju naših najmlajših Matku Medju, ki mu je uspeh v Zagrebu priznanje za delo.

Pionirji so se na tekmah v Zagrebu zares dobro odrezali, saj so premagali Olimpijo z 8:4, prvo ekipo Hrvatske 12:3 in drugo ekipo Hrvatske kar 29:0. V moštvu Jesenic, ki je osvojilo naslov državnega prvaka so nastopili: Crnković, Velikonja, Pust, Gregorič, Rekar, Rozman, Klavžar, Siupar, Golja, Šuvak, Bešič, Jug, Raspet, Lah, Pajič, Ajdšek in Lindič.

Tekmovanje je bilo v dvorani športov v Zagrebu in je bilo izredno dobro organizirano. Najboljši strelci za jeseniško ekipo so bili — Golja 21 zadetkov (bil je najboljši strelac turnirja), Bešič 7, Šuvak 6 in Raspet 5 zadetkov. Pred derbi tekmo članov Olimpije: Jesenice v soboto, bodo pionirjem izročeni pokali za naslov državnega in slovenskega prvaka, kar bo izredna spodbuda za njihovo nadaljnje delo.

Jesenice : Partizan 21:3 (2:1, 12:1, 7:1)

V soboto se je pričel finalni del državnega prvenstva za člane. V prvi tekmi so Jeseničani visoko porazili ekipo Partizana in dokazali, da so

v izredni formi. Srečanje se sicer ni pričelo ravno najbolje za našo ekipo, saj so Beograščani prvi povedli in v prvi tretjini z izredno požrtvovalno igro uspeli obdržati ravnotežje na igrišču. Toda v nadaljevanju so doživeli pravo katastrofo. Z izredno kolektivno igro pa so Jeseničani popolnoma razbili njihove vrste in zasuli njihovo mrežo.

Vsekakor je visoka zmaga Jesenic zelo spodbudna pred sobotnim srečanjem, ko se tudi teoretično lahko reši naslov državnega prvaka. Jeseničani v primeru zmage dokončno rešijo naslov državnega prvaka in vrnejo ta zveneči naslov zopet po enoletnem presledku na Jesenice. Zato bo srečanje v soboto izredno pomembno. Naši fantje se na to srečanje zelo vestno pripravljajo in pri tem resno računajo na podporo svoje publike. Vendar pa pri tem pozivajo vse športne navijače, da jih bodre zares v športnem duhu, brez nepotrebnih izpadov, metanja petard in brez žaljivih napisov in medklicov. Z nešportnim navijanjem bodo navijači najbolj oškodovani ravno domačo ekipo, saj se lahko zgodi, da bo srečanje prekinjeno in bi domača ekipa izgubila srečanje brez boja. Na zadnji seji hokejske zveze Jugoslavije je bilo odločeno, da se zaradi pogostih izpadov občinstva poostri red na hokejskih igriščih in bosta sodnika zahtevala čiščenje ledu, v kolikor bi na njega padale petarde in ostali predmeti. Ti ukrepi so bili storjeni z namenom, da se zaščiti varnost igralcev. Za jeseniško publiko pa želimo, da dokaže, da so bili nepotrebni in naj na najbolj športen način bodri svoje ljubimce. Fantje pa se bodo zares potrudili in ne bodo izneverili vseh naš, ki zaupamo v njih.

Jeseniški hokejisti v finalu alpskega pokala

V zadnjih desetih dneh so naši hokejisti zabeležili svoj največji uspeh v mednarodni areni. Z zmagami v Luganu 5:3 in v torek zvečer na Jesenicah 12:5 (3:0, 4:3, 5:2) proti istemu nasprotniku, so se uvrstili v finale alpskega pokala, kjer se bodo po vsej verjetnosti srečali z nemško ekipo AUGSBURG.

V torek zvečer smo gledali naše fante v eni svojih najboljših iger. Prikazali so tako dobro igro, kot že dolgo ne. Vse vrste v ekipi so delovale brezhibno, akcije pa so bile kolektivne in navdušujoče. Vse kaže, da roka novega trenerja že rodi svoje sadove. V ekipi praktično skoraj ni več egoistične igre, edina temna točka v ekipi Jesenic pa je bil v torek zvečer izredno nerazpoložen vratar Knez, ki je bil živo nasprotje ostalim igralcem. Prvi jeseniški napad je trenutno v izredni formi in je tudi pridobil na svoji učinkovitosti. Pravo veselje je gledati na igrišču du-

hoviti drugi napad, kjer »stari« lisjak Smolej pošilja v ogenj Poljanška in Hafnerja. Tretji napad sicer svoje forme še ni vstalil, vendar pa na nekaterih tekmah zaigra izredno dobro.

Gostje so se predstavili jeseniški publiki z izredno športno igro in z odličnim vratarjem Molino, ki je bil kljub dvanajstim zadetkom eden najboljših mož na igrišču. Za svoje bravure je do-

živel izreden aplavz. Vsekakor pa je izredna igra ohrabrujoča za sobotno srečanje z Olimpijo, saj je ekipa v mnogo boljši formi, kot pa pred zadnjim srečanjem in zato tudi lahko upravičeno pričakujemo boljši rezultat.

Gole za Jesenice so dosegli: Slavko Beravs 3, Roman Smolej 2, Mlakar 2, Ivo Jan, Razinger, Škrjanc, Milan Jan in Poljanšek 1.

bef

Slavija : Kr. gorā 6:5 (1:3, 3:1, 2:1)

Kranjskogorcem se je točka izmuznila iz rok v zadnji minuti srečanja. Tekmo so pričeli izredno uspešno in povedli z dvema goloma razlike. Zelo dolgo so se uspešno upirali naletom Slavije in držali prednost. Med drugim je celo Pavlič uspelo realizirati kazenski strel. Vendar pa so proti koncu srečanja le nekoliko popustili, ko pa so v zadnjih minutah igrali z dvema igralcema manj, pa niso mo-

gli več zadržati silnih naletov Slavije in nesrečno prejel zadetke. Vendar pa so prikazali proti Slaviji eno svojih najbolj zrelih in borbenih iger in zares škoda, da niso uspeli obdržati tega, kar so že imeli v žepu. Morda pa jim bo dobra igra spodbuda za nadaljnje resno delo in bodo v nadaljnjih srečanjih skušali rešiti to, kar se še rešiti da.

Gole so dosegli: Pavlič 3, Češnja in Razinger.

bef

Sankaške tekme vzdrževalcev Javornika

V soboto 27. januarja so bile na Pristavi sankaške tekme vzdrževalcev Javornika. ki delajo pod streho bivše mehanične delavnice. V začetku je kazalo, da bo udeležba zadovoljiva, vendar pa je zadnji dan prijav prišlo do neljubih sprememb, ker so bila na prosto soboto planirana popravila v valjarni 2400. Zaradi muhaste zime pa tekmovanja tudi ni kazalo prestaviti na kasnejši čas.

Ceprav je bilo vreme lepo, se je nekaterim tekmovalcem (avtomobilistom), ki so hoteli preizkusiti svoje konjičke, zataknilo že na poti na Pri-

stavo. Ni in ni šlo po tisti gladki beli preprogi. Tako je bilo naprej treba kar lepo pešati. Vsi pa vemo, da dobra volja vedno zmaga in tako so tudi tisti prišli do vrha. Ko smo bili vsi pripravljeni, se je tekmovanje začelo. Vsak tekmovalec je progo prevozil dvakrat. Kar dobro je šlo, seveda pa ni manjkalo tudi padcev in veselja. Čeprav je bilo to tekmovanje bolj rekreacijskega značaja, se je med tekmovalci razvilo pravo športno vzdušje.

Po končanem tekmovanju so bile razdeljene nagrade tistim, ki so se najbolj odrezali, nismo pa pozabili tudi na tiste, ki so bili bolj na koncu. Tako je bil nagrade deležen tudi tisti, ki je po

skupnih ocenah na cilj pripeljal predzadnji.

Ker smo s tekmovanjem pričeli šele ob 15. uri, se je delal že mrak, ko so se naši fantje kar na saneh pripeljali v dolino. Seveda pa tej naglici ni bil vzrok le mrak, ampak tudi hokejska tekma. Zelimo, da bi se podobnega tekmovanja, ki bo v prihodnjem letu, udeležilo še več junakov tega zimskega športa.

Končni rezultati:

1.—2. Valentin Svetina 2:25,9 (1:13,0; 1:12,9), 1.—2. Janez Vidmar 2:25,9 (1:14,2; 1:11,7), 3. Janez Pikon 2:26,8 (1:17,0; 1:09,8), 4. Peter Papič 2:30,2 (1:05,0; 1:25,2), 5. Rafael Kolbl 2:31,6 (1:17,4; 1:14,2).

Sodelavci z Javornika I na sankaškem tekmovanju na Pristavi

Sodelavci SEOP so se pomerili v veleslalomu

V soboto 27. januarja so sodelavci Sektorja za ekonomiko in organizacijo v Omanovi dolini v Gozd Martuljku imeli tekmovanje v veleslalomu. Nastopilo je 17 tekmovalcev in tekmovalek.

Pri moških so se na prva tri mesta uvrstili:

1. dipl. ing. Tone Kos, drugi Rajko Bizjak in tretji Beno Ramuš.

Pri ženskah je imela najboljši čas Sonja Prevc.

Razglasitev rezultatov je bila v gostišču pri Jožici. Prvovrščenci so dobili diplome in medalje, prvi v moški in ženski konkurenci pa še praktična darila.

Tekmovanje je imelo predvsem rekreacijski značaj in tovariškega srečanja na smučeh.

B.